

Beleidsnota 2014-2019

Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie

ingediend door de heer Philippe Muyters,

Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Een beleidsnota geeft de grote strategische keuzen en opties van het beleid voor de duur van de regeerperiode weer. De nota is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen, daar waar nodig, ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

INHOUD

I.	Inleiding	8
1.	Investeren om potentieel te creëren	9
2.	Activeren om potentieel te ontsluiten	9
3.	Een waardengedreven beleid	10
II.	Omgevingsanalyse	11
1.	Innovatie	12
2.	Ondernemerschap	13
3.	Werk	14
III.	Strategische en operationele doelstellingen	16
1.	Investeren in wendbare werknemers en ondernemingen	16
1.1.	Focus op probleemoplossende en zelflerende vaardigheden in de initiële loopbaan	16
1.2.	Investeren in competenties	16
1.2.1.	Inzetten op een gefundeerde studie- en beroepskeuze	16
1.2.2.	Creëren van een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken	17
1.2.3.	Inzetten op een betere aansluiting van onderwijs-arbeidsmarkt en voorkomen en remediëren van ongekwalificeerde uitstroom	18
1.2.4.	Ondernemerscompetenties versterken	18
1.2.5.	Toegang tot ondernemerschap	19
1.2.6.	Arbeidsmarkt- en loopbaangericht uitbouwen van het vormings- en opleidingsaanbod	19
1.2.7.	Meer synergie en doelmatigheid in de opleidingsinstrumenten	20
1.2.8.	Inzetten op elders verworven competenties	21
1.3.	Investeren in de randvoorwaarden voor innovatiegedreven ondernemerschap	21
1.3.1.	Investeren in kennisopbouw en innovatie	21
1.3.2.	Toegang tot investeringsmiddelen	22
1.3.3.	Nieuw industrieel ondernemen: uitbouw van programatorische aanpak voor slimme specialisaties en clusterpacten	24
1.3.4.	Een vernieuwend sectoraal beleid	25
1.3.5.	Blijven inzetten op beleidsadviezen	25
1.4.	Nieuwe loopbaanwendingen mogelijk maken	25
1.4.1.	Een dienstverlening die loopbaanwendingen aanmoedigt	25
1.4.2.	Werkbare jobs en een goede combinatie werk-privé ...	26

2.	Investeren in een excellente kennisbasis	27
2.1.	Streven naar kwalitatieve invulling van de 3%-norm	27
2.1.1.	Het onderzoek aan de universiteiten	27
2.1.2.	De Strategische Onderzoekscentra.....	28
2.2.	Kennisinstellingen en ondernemingen stimuleren tot Europese en internationale samenwerking	28
2.3.	Strategie voor onderzoeksloopbanen.....	29
2.4.	Investeren in state-of-the-art onderzoeksinfrastructuur	29
2.5.	Vlaanderen ontwikkelt een beleid voor open data en open access	30
3.	Investeren in een vereenvoudigde dienstverlening op maat	30
3.1.	Een geïntegreerd aanspreekpunt voor de ondernemer.....	30
3.1.1.	Digitaal loket	30
3.1.2.	Agentschap voor Ondernemen en Innoveren	30
3.2.	Doelmatige instrumenten op maat van de specifieke behoeften van werkzoekenden, werknemers en ondernemingen.....	31
4.	Investeren in ruimte en infrastructuur om te ondernemen	32
4.1.	Bijkomende bedrijfshuisvestingsmogelijkheden	32
4.2.	Detailhandels- en handelsvestigingenbeleid	33
5.	Waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen.....	33
5.1.	Oog hebben voor de kosten van ondernemingen.....	33
5.2.	Afstemmen van het subsidieapparaat op de Europese mogelijkheden en beperkingen	34
5.3.	Reconversiebeleid en afstemming federaal competitiviteitsbeleid	34
6.	Investeren in Europese, internationale en interregionale netwerken	35
7.	Activeren van talenten	36
7.1.	Een vereenvoudigd en doelmatig doelgroepenbeleid.....	36
7.2.	Tijdelijke werkervaring.....	36
7.3.	Realiseren van en aanbod op maat voor alle jonge werkzoekenden	37
7.4.	Uitbreiden van de activeringsaanpak voor werkzoekenden tot 65	37
7.5.	Inzetten op een geïntegreerd taal- en werkbeleid	38
7.6.	Aandacht voor het snijvlak werk-welzijn	38
7.7.	Versterken en uitbreiden van het activeringsbeleid.....	39
7.8.	Verbetering van de matching vraag-aanbod	39
7.9.	Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden.....	40
7.10.	Lokale partnerschappen aanscherpen.....	40
8.	Activeren van ondernemingspotentieel bij leerlingen, studenten en werkzoekenden.....	41
9.	Activeren van het groeipotentieel bij ondernemingen	41

10. Activeren van het innovatiepotentieel bij kmo's en grote ondernemingen.....	42
11. Innovatieondersteunend aankopen bij de overheid	43
12. Ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel.....	43
13. Bijlagen	45

Lijst met afkortingen

ABAD	Actieplan Bestrijding van Arbeidsgerelateerde Discriminatie op de arbeidsmarkt
Agoria	Federatie van de bedrijven van de Belgische technologische industrie
AO	Agentschap Ondernemen
AOI	Agentschap voor Ondernemen en Innovatie
Basel III	3 ^e Basel-akkoord
bbp	bruto binnenlands product
BREEAM	Building Research Establishment Environmental Assessment Methodology (indicatorenset m.b.t. duurzaamheid)
BTW	Belasting (over de) Toegevoegde Waarde
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
DAB	Dienst van algemeen belang
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EPSCO	Raad Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken
ERA	European Research Area
ERA-NET	European Research Area Network
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EURES	Europees Jobnetwerk
EVC	Elders verworven competenties
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
ESS	European Social Survey
Flanders' DRIVE	Vlaams Engineering en Testcentrum nv
FMTC	Flanders' Mechatronics Technology Centre
FRIS	Flanders Research Information Space
FWO	Fonds Wetenschappelijk Onderzoek
GIS	Global Infrastructure Services
GESCO'S	Gesubsidieerde Contractuelen
HR	Human Resources
H2020	Horizon 2020-The EU Framework Programme for Research and Innovation
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
IBO	Individuele Beroepsopleiding in een Onderneming
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IMEC	Interuniversitair Micro-Electronica Centrum
IMINDS	Vlaams digitaal onderzoekscentrum en business incubator
IUAP's	Interuniversitaire attractiepolen
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
JPI	Joint Programming Initiatives
kkp	koopkrachtpariteit
kmo	kleine en middelgrote ondernemingen
LRM	Limburgse investeringsmaatschappij
MMPP	Personen met een medische, mentale, psychische en psychiatrische beperking
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
NIB	Nieuw industrieel beleid
NT2	Nederlands tweede taal / Nederlands voor anderstaligen
O&O	Onderzoek en Ontwikkeling
O&O&I	Onderzoek en Ontwikkeling en Innovatie
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn

OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en
OKOT	Organisatie Onderwijskwalificerende opleidingstrajecten Voor werkzoekenden
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
PWA	Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap
RILOD	Research Information Linked Open Data project
RIZIV	Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering
SALK	Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SEVESO	Seveso-bedrijf is een bedrijf waarin de hoeveelheid gevaarlijke stoffen de vastgelegde drempelhoeveelheden in de Europese Seveso-richtlijn overschrijdt.
SIRRIS	Collectief Centrum van de Belgische Technologische Industrie
SOC's	Strategische Onderzoekscentra
STEM	Science, Technology, Engineering, Mathematics
SYNTRA Vlaanderen	SYNTRA Vlaanderen = Vlaams Agentschap voor Ondernemerschapsvorming
SYNTRA	De erkende centra voor de vorming van zelfstandigen en kmo's
TTO	Technology Transfer Office
VDAB	Vlaams Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VEB	Vlaams Energiebedrijf
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VITO	Vlaams samenwerkingsverband
W&I	Wetenschap- en innovatie
Wij-traject	Werkinlevingsprojecten voor jongeren
WSE	Werk en Sociale Economie

I. INLEIDING

Het regeerakkoord “Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan” 2014-2019 is even duidelijk als ambitieus:

In 2020 wil Vlaanderen tot de top-vijf van Europese regio's horen met een werkzaamheidsgraad van 76% en een besteding van 3% in onderzoek en ontwikkeling.

Die inspanning is en blijft het kompas van mijn beleid.

De vergrijzing noodzaakt ons de afhankelijkheid van niet-actieven ten opzichte van actieven te verminderen, zodat we ook in de toekomst kunnen blijven investeren in zorg, in sociale bescherming,...

We kunnen alleen een sterke economie uitbouwen door middel van een excellente kennisbasis, een ondernemende cultuur en voldoende (menselijk) kapitaal dat geïnvesteerd wordt in bedrijven.

Toch ligt de ambitie hoog, misschien zelfs ongezien hoog. Bij de top vijf horen, dat betekent meer dan 150.000 Vlamingen extra aan het werk krijgen in de komende vijf jaar. Dat betekent ook een inhaalbeweging van overheid en bedrijfsleven om de 3% O&O norm te halen in moeilijke budgettaire en economische omstandigheden.

Zeker wanneer we rekening houden met de slabakkende internationale economische conjunctuur, met de vergrijzing die zich reeds deze legislatuur op onze arbeidsmarkt en bij de ondernemers zal manifesteren, met de ongeziene budgettaire uitdaging waar de Vlaamse regering vandaag voorstaat, dan weten we dat het alle hens aan dek wordt om de noodzakelijke stroomstoot toe te dienen aan onze economie en onze arbeidsmarkt.

– Een bloeiende economie met sterke fundamenten

De plaats in de top vijf die we uiteindelijk willen bereiken, is slechts haalbaar als we voluit de kaart trekken van groei én competitiviteit. Als we werk maken van een bloeiende economie met sterke fundamenten. Als we tegelijkertijd inzetten op excellent wetenschappelijk onderzoek, innovatie, ondernemerschap en op vorming en opleiding, op werkbare jobs en op duurzame loopbanen,...

We moeten in Vlaanderen een dynamiek van groei én jobcreatie op gang brengen, bouwen aan een gunstiger economisch klimaat en de ambitie blijven koesteren om te excelleren als kennis-gedreven groeiregio.

We moeten investeren om te onderzoeken en te innoveren. We onderzoeken en innoveren om een antwoord te bieden op onze maatschappelijke uitdagingen en om ondernemerschap te activeren. En tot slot activeren we om de tewerkstellingsbasis van onze economie te verzekeren.

Onze regio heeft álle kwaliteiten en talenten in huis om deze ambitie waar te maken: ondernemende mensen, een excellente (kennis-)infrastructuur, wetenschappers van topniveau, goed opgeleide werknemers, gedreven werkgevers én sterke bedrijven. We moeten die kwaliteiten gericht en meer geïntegreerd durven uitspelen.

- Een brug tussen Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie.

Ik heb de unieke kans gegrepen om van de bevoegdheden Werk en Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie één geïntegreerd beleid te maken. Samen met het nieuwe pakket uit de zesde staats hervorming komt het erop aan al die bevoegdheden effectief en samenhangend in te zetten, zodat zij bijdragen tot een versterkt klimaat van economische groei en jobcreatie.

Versnippering is geen optie. Ook de komende jaren blijven we bestaande middelen efficiënter inzetten om een beter resultaat te halen. Vereenvoudiging wordt de rode draad. De vele structuren, instrumenten en fondsen zullen de strategie moeten volgen, niet omgekeerd.

Met een brug tussen Wetenschap, Innovatie, Werk en Economie sluiten we een pact voor de toekomst. De brug die we willen maken berust op twee solide pijlers: een investerings- en een activeringspijler.

1. Investeren om potentieel te creëren

Onder "investeren" verstaan we de creatie van lange termijn randvoorwaarden om het ondernemings- en tewerkstellingspotentieel te creëren dat noodzakelijk is als antwoord (of als voorbereiding) op de ingrijpende transities waar onze maatschappij en onze economie vandaag voor staan.

Het resultaat moet zijn dat ondernemingen concurrentiëler en werkenden ondernemender zijn dan vandaag, dat werknemers en bedrijven opportuniteiten zien en initiatief nemen in een veranderende omgeving.

We investeren gericht in de verdere transformatie naar een nieuwe economie. We brengen een innovatiecultuur en -beleid tot stand waarin goed opgeleide en wendbare werknemers en ondernemers centraal staan binnen een kader dat loopbaanwendungen faciliteert. We zetten in op ondernemerschap en vooral ook op ondernemerscultuur en we ondersteunen initiatief in alle fasen van de levensloopbaan.

Dat betekent ook dat we investeren in de kennisbasis van ondernemingen, samen met de randvoorwaarden (investeringsmiddelen, HR, opleiding,...) die het hen mogelijk maken om voorop te lopen in de economie van morgen. We realiseren een sterkere kennisbasis door een betere aansluiting tussen het economisch weefsel en onze excellente onderzoekscentra en universiteiten. We investeren in excellent onderzoek aan de onderzoekscentra en de universiteiten zodat zij hun maatschappelijke rol kunnen blijven spelen.

Onderwijs, Opleiding, Onderzoek en Ontwikkeling (de 4 O's) moeten meer dan vandaag worden verbonden in de ambitie om de groeipolen en -clusters van morgen vandaag al uit te bouwen op het terrein. Dat vereist een voorspelbare en rechtszekere maar tegelijk voldoende wendbare overheid die klaarstaat om in te spelen op de opportuniteiten die zich aandienen, en die transformaties en transitie in goede banen leidt.

2. Activeren om potentieel te ontsluiten

Onder "activeren" verstaan we het nemen van doelmatige en gerichte maatregelen, als we vaststellen dat men (ondanks het aanwezige potentieel) niet tot het gewenste initiatief komt.

Het resultaat moet zijn dat al het potentieel in onze economie, van menselijk talent over ondernemingspotentieel tot en met het potentieel aan innovatie en

valoriseerbare kennis maximaal aangesproken wordt in de strategie van groei en jobcreatie.

Hiertoe moedigen we ondernemingszin (“ondernemend zijn”) aan in onze hele maatschappij: in de bedrijfswereld, het onderzoekslabo, op de werkvloer en in het opleidingslokaal. Binnen een levensloopbenadering willen we ondernemerschap aanmoedigen, ontwikkelen en ondersteunen: van bij de start over groeifasen tot en met (de dreiging van een) faillissement. Zo is bijvoorbeeld een goed ecosysteem voor de financiering in diverse stadia van de onderneming belangrijk.

Op eenzelfde manier willen we impulsen geven aan werkenden om hun loopbaan bij te sturen, om zich om te scholen en actief te blijven op de arbeidsmarkt. We moedigen werkzoekenden aan met maatwerk en een competentieversterkende aanpak. We geven ook voldoende aandacht aan de loopbaan van onderzoekers.

Ten slotte willen we ook drempels wegwerken in het overheidsinstrumentarium. Dat kan eenvoudiger en transparanter, met meer doeltreffende instrumenten, een effectieve frontoffice die vertrekt vanuit het perspectief van de klant en een backoffice met informatiestromen tussen de instellingen.

Onder de vlag “radicaal digitaal” trekken we voluit de kaart van digitalisering van de werking en van de diensten van de overheid waarbij we de digitale informatie waar de overheid vandaag al over beschikt optimaal gebruiken.

3. Een waardengedreven beleid

Door alle hefboomen naar investering in werking te stellen en de grendels tot activering te ontgrendelen in een samenspel van Economisch, Innovatie-, Wetenschaps- en Werkbeleid streven we naar meer resultaat. Onze aanpak baseren we op een aantal richtinggevende kernwaarden en uitvoeringsprincipes:

- Duurzaamheid: we werken niet ad hoc maar werken oplossingen uit die stand houden op de langere termijn; transparantie en EU-conformiteit vormen hier belangrijke krijtlijnen.
- Responsabilisering: we streven naar constructieve samenwerking met partners, waarmee we een verantwoordelijke relatie opbouwen en onze rol als overheid sterk faciliterend is. Als overheid nemen we geen taken over die het middenveld of de markt beter kan verrichten.
- Excellentie: we streven naar excellentie bij onze werknemers, ondernemingen, onderzoeksinstellingen maar ook bij de overheid zodat we ook internationaal een sterke positie opbouwen;
- Klantgerichtheid: we stellen onze klanten centraal. Dat zijn de ondernemers, de onderzoekers, de werkenden en de werkzoekenden;
- Wendbaar: we stimuleren wendbaarheid bij mensen, ondernemingen en de overheid zelf. We houden niet vast aan structuren en systemen van het verleden, maar gaan op zoek naar praktijken die ons in staat stellen snel en duurzaam aan te passen aan nieuwe kansen en uitdagingen;
- Integratie en synergie: we zoeken actief synergiën tussen onze beleidsdomeinen ‘werk’, ‘economie’, ‘wetenschap & innovatie’ om onze klanten eenduidiger te kunnen bedienen; daarbij zetten we ook in op samenwerking met andere beleidsdomeinen.
- Maatwerk: we streven naar een maatgerichte aanpak voor alle economische en arbeidsmarktactoren.

Tot slot willen we de hand reiken aan alle maatschappelijke actoren om mee hun schouders te zetten onder dit groeiverhaal. Bijzondere aandacht hebben we hierbij voor het overleg met de sociale partners in het kader van VESOC.

De brug die we willen maken tussen Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie kan pas slagen wanneer iedereen bereid is die brug ook te maken op het terrein. Over de bestaande sectoren en instrumenten heen, over de domeinen en instellingen heen, te midden van moeilijke economische en financiële omstandigheden maar met de moed van de overtuiging dat we met zijn allen verder werken aan een nieuwe economie.

II. OMGEVINGSANALYSE

De Vlaamse economie verteert langzaam een internationale financieel-economische crisis. In 2013 herstelde de economie zich met een groei van 0,3%. In juli schatte de studiedienst van de Vlaamse Regering nog een reële groei van het Vlaamse bruto binnenlands product van 1,5% voor 2014, voor 2015 zelfs 1,9%; Ondertussen is het duidelijk dat die cijfers neerwaarts aangepast zullen moeten worden. Het Federaal Planbureau heeft zijn vooruitzichten al aangepast, waardoor de Belgische groeicijfers gedaald zijn van 1,4% (juli 2014) naar 1,1% (september 2014) voor 2014, en voor 2015 van 1,8% naar 1,5%.

Die economische groei zou vanaf 2015 leiden tot een daling van de werkloosheid. Die daling zal eerst beperkt zijn en nadien versnellen, van het huidige niveau van 7,7% tot 6,3% in 2019. Toch zal de werkloosheid op het einde van deze legislatuur wellicht nog steeds hoger zijn dan vóór de financieel-economische crisis van 2008-2009. In de dienstensector zouden zo'n 120.000 extra jobs gecreëerd worden in de periode 2014-2019, maar in de Vlaamse industrie wordt geschat dat ongeveer 20.000 jobs verloren zouden gaan. Volgens prognoses van het Steunpunt WSE zou de vraag naar werkkrachten ter vervanging van gepensioneerden in de periode 2013-2018 toenemen tot meer dan 330.000 personen, komende van 265.000 personen in de afgelopen vijf jaar. Indien we daar de creatie van nieuwe jobs bijtellen, kan het aantal jobs die in de komende vijf jaar invulling moeten krijgen oplopen tot meer dan 400.000.

Ondanks de internationale economische crisis blijft Vlaanderen een zeer welvarende regio. Vlaanderen heeft een relatief hoog bruto binnenlands product (bbp) per inwoner¹. Die welvaart is vooral te danken aan een hoge arbeidsproductiviteit².

De Vlaamse werkzaamheidsgraad is eerder gemiddeld (in 2013 71,9%, EU28: 68,4%) en bleef constant. Het aantal Vlamingen op beroepsactieve leeftijd ten opzichte van de totale bevolking (participatiegraad), bleef daarentegen onder het EU-gemiddelde (64,9%, EU28: 66,1%) en neemt stelselmatig af. Voor elke 100 werkenden zijn er vandaag 133 niet-werkenden in Vlaanderen. Naar de toekomst toe is het belangrijk dat de participatiegraad stijgt.

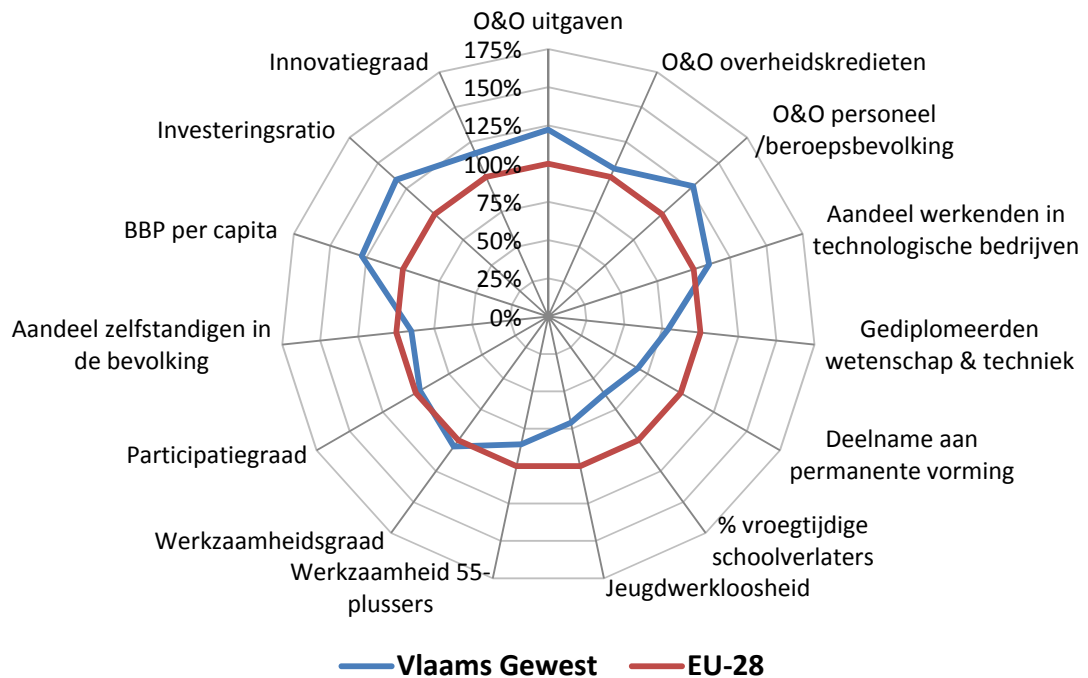
Wil Vlaanderen in 2020 een duurzame topregio worden, zoals het Pact 2020 vooropstelt, dan moet Vlaanderen inzetten op innovatie, ondernemerschap en werk. In Figuur 1 vergelijken we de huidige prestaties van Vlaanderen met het Europese gemiddelde. Op het vlak van economische welvaart, investeringen in onderzoek & ontwikkeling en innovatie doen we ruim beter dan de Europese Unie in haar geheel. Ook wat jeugdwerkloosheid en vroegtijdig schoolverlaten betreft, doen we het een stuk beter dan het Europese gemiddelde (hier geldt immers: hoe lager, hoe beter), hoewel er binnen Vlaanderen regionale verschillen zijn. We

¹ Gecorrigeerd voor de pendelstromen bedroeg het BBP/inwoner 33 Keuro koopkrachtpariteit (kkp) in 2013, EU28: 26 Keuro; rank Vlaanderen: 4

² 76 Keuro kkp, EU28: 59 Keuro; rank Vlaanderen: 4

behalen echter te weinig diploma's in wetenschap en technologie, en blijven onvoldoende bijscholen doorheen onze loopbaan. Onze goede economische prestaties vertalen zich bovendien nog onvoldoende in de werkzaamheid, die, mede door de erg lage werkzaamheid van onze 55-plussers, slechts een fractie hoger is dan het Europese gemiddelde, en dit ondanks een toename van bijna 10 procentpunten sedert 2008.

Figuur 1: Vlaanderen vergeleken met het Europese gemiddelde (EU-28 = 100%)

1. Innovatie

Wat de inzet van financiële middelen voor O&O betreft, heeft Vlaanderen de laatste jaren een inhaalbeweging gemaakt. Zo besteedde Vlaanderen in 2012 5,204 miljard euro of 2,42% van het bbp aan O&O. De Vlaamse overheid investeerde in 2014 2.177 miljoen euro voor wetenschaps- en innovatiebeleid, waarvan 1.354 miljoen euro voor O&O (48% bestemd voor niet-gericht en 52% voor het gericht onderzoek). Met deze cijfers scoort Vlaanderen beter dan het EU-gemiddelde, maar behoort het niet tot de Europese toppers.

Onderzoek is hoofdzakelijk mensenwerk. Gekwalificeerd personeel is dan ook een noodzaak in het proces van innovatie. Vlaanderen doet het hier niet slecht. Het aantal werkenden in de (medium) HighTech-industrie en HighTech-diensten bedroeg 9,4% voor Vlaanderen (2010) tegenover gemiddeld 8,5% in de EU28. Het totale aantal O&O personeel bedroeg 40.883 in 2012 en dit aantal neemt jaar na jaar toe. Het aandeel hiervan in de beroepsbevolking ligt boven het EU-gemiddelde (Vlaanderen: 1,39%; EU28: 1,09%; cijfer 2012).

In 2013 verliet 7,5% van onze jongeren de schoolbanken zonder een diploma van het secundair onderwijs. Hoewel we op dit vlak ruim beter doen dan het Europese gemiddelde, is dit een bijzonder spijtig verlies aan potentieel, want deze jongeren staan bijzonder zwak op onze kennisgedreven arbeidsmarkt. Voor de jongeren die wél een diploma halen, is het lage aantal diploma's in wiskunde, wetenschappen

en technologie problematisch. In 2011 bedroeg dit slechts 17,8% van het totaal aantal diploma's hoger onderwijs. Dit is een lage score in vergelijking met het Europese gemiddelde (22,6%). Tijdens het academiejaar 2012-2013 werden aan de Vlaamse universiteiten 1.678 doctoraten uitgereikt en dat aantal neemt reeds geruime tijd toe. De eerste cijfers voor het academiejaar 2014-2015, met meer instroom in de richtingen wetenschap en technologie, zijn in deze bemoedigend.

De Vlaamse onderzoekers zijn productief en leveren kwalitatief hoogstaand werk af. Zo scoren Vlaamse onderzoekers internationaal zeer goed voor wat betreft publicatie-output, zichtbaarheid van het onderzoek via citaties en ook met internationale co-publicaties staat Vlaanderen aan de top. Vlaanderen presteert ook sterk in het Europese Kaderprogramma voor Onderzoek.

Wat octrooien betreft is Vlaanderen een middenmoter. In 2010 bedroeg het aantal EPO octrooiaanvragen 220,2 per miljoen inwoners.

Kennisinstellingen valoriseren hun kennis ook via de oprichting van Spin-offs. In de periode 2008-2012 zijn er 76 spin-offs opgestart. Vlaamse kennisinstellingen werken ook opvallend samen met de bedrijfswereld. In 2012 werd maar liefst 16,7% van de O&O uitgaven in het hoger onderwijs gefinancierd door de private sector (binnenlandse en buitenlandse bedrijven). Een internationale vergelijking laat zien dat dit het hoogste cijfer is. Enkel Duitsland scoort hier ook hoog.

In 2012 innoveerde 56% van de Vlaamse ondernemingen door de introductie van nieuwe of vernieuwde product- of procesinnovaties of organisatorische of marketinginnovaties. Het aandeel innoverende bedrijven ligt in Vlaanderen hoger dan gemiddeld in Europa (62% voor Vlaanderen; 53% voor EU28; cijfers voor 2010). De trend voor Vlaanderen is echter licht dalend.

Onze bedrijven investeren 2,4% van hun totale loonkost in opleiding voor hun werknemers, het hoogste cijfer in Europa. Het is van groot belang om deze inspanningen aan te houden. Innovatie en vorming zijn immers twee zijden van dezelfde medaille, ze zijn allebei noodzakelijk om onze bedrijven mee te laten strijden aan de top.

2. Ondernemerschap

Begin 2013 waren er 493.300 btw-plichtige ondernemingen actief in het Vlaamse Gewest. Er waren 39.300 oprichtingen, 35.100 stopzettingen en 5.700 faillissementen. Van alle ondernemingen die in 2007 het levenslicht zagen, is vijf jaar later 75% nog in leven, wetende bovendien dat veranderingen van vennootschapsvormen en overnames worden beschouwd als stopzetting.

Het aandeel van vrouwen en het aandeel van de 50-plussers in het aantal niet-loontrekkenden is lager dan hun respectieve bevolkingsaandelen: 33,6% versus 51% voor het aandeel vrouwen, 36,2% versus 46,8% voor het aandeel 50-plussers (cijfers 2013). Dit laatste aandeel kent dan weer een stijgende trend.

Een voorwaarde voor ondernemerschap is toegang tot kapitaal. De kredietvraag steeg en werd positief beantwoord door de banken, daar waar de trend in de Eurozone negatief is. Ook de ondernemingen zelf meldden een verbetering in de algemene kredietvoorwaarden, wat ook blijkt in de positievere tendensen voor de algemene aanbodvoorwaarden, de rentevoeten, de kosten en de gevraagde waarborgen voor ondernemingen.

Een andere belangrijke component voor ondernemen is investeren. De investeringsratio van de private sector bedroeg 21,4% in het Vlaamse Gewest in 2012 wat hoog is vergeleken met het Europese gemiddelde (16%). Het Vlaamse Gewest kan daarnaast ook rekenen op buitenlandse investeerders. In 2013 zijn 191 nieuwe investeringsprojecten in Vlaanderen gerealiseerd, voor een bedrag van 1,91 miljard euro en een jobcreatie van 4.076 arbeidsplaatsen. De helft van de projecten kwam uit Europa en een kwart uit de Verenigde Staten, maar vooral Azië en het Midden-Oosten zijn aan een opmars bezig.

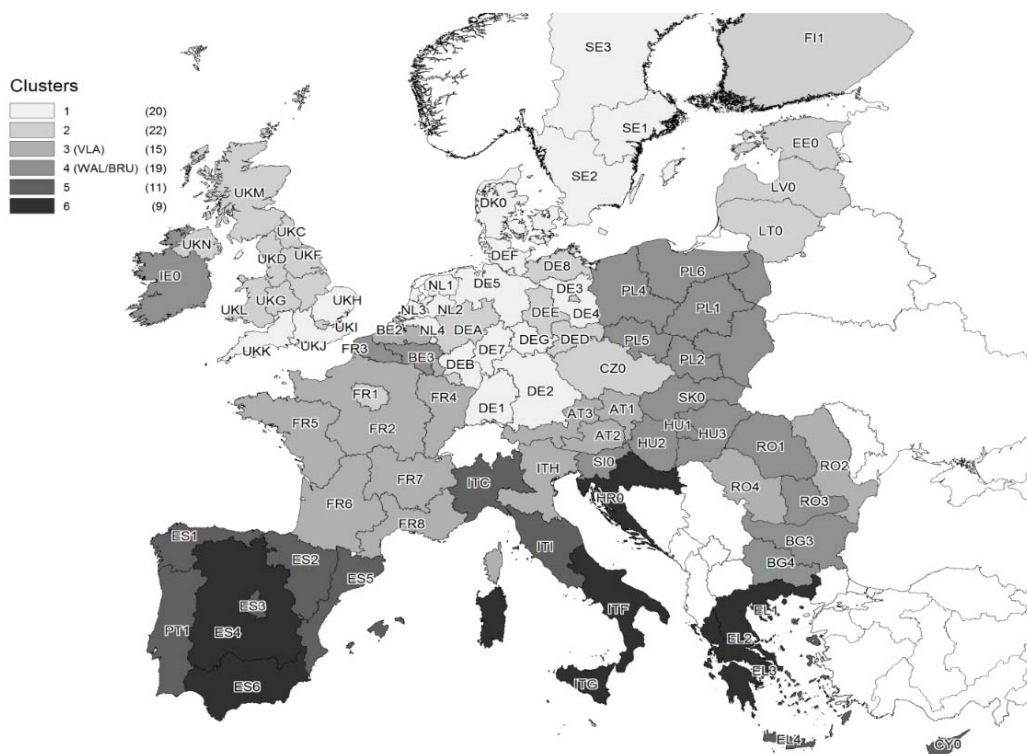
Naast het financieel investeren, dat zorgt voor jobbehoud en jobcreatie, moet Vlaanderen blijven investeren in werk en werknemers.

3. Werk

Wanneer we Vlaanderen vergelijken met de rest van Europa, dan doen we het erg goed op het vlak van werkloosheid (5%) en jeugdwerkloosheid (16,6%), is onze werkzaamheidsgraad eerder middelmatig (71,9%), en scoren we bijzonder zwak voor de werkzaamheid van 55-plussers (42,9%). We hebben daarmee een gelijkaardig profiel als de meeste Franse en Oostenrijkse regio's (cluster 3 in onderstaande kaart).

We willen tegen 2020 76% van de Vlamingen op beroepsactieve leeftijd aan het werk hebben. Met de huidige 71,9% zijn we daar nog meer dan 150.000 werkenden van verwijderd. Om een werkzaamheidsgraad van 76% te bereiken, moet onze participatiegraad omhoog en moeten bijkomende jobs gecreëerd kunnen worden in onze economie, waardoor ook meer laaggeschoolden en allochtonen aan het werk kunnen geraken. Daarnaast moeten we verder inzetten op langer werken en op duurzame loopbanen. Tegen het jaar 2020 moet de werkzaamheidsgraad van 55-plussers opgetrokken worden tot minstens 50%. Indien we de werkzaamheid, en in het bijzonder die van 55-plussers, kunnen optrekken, kunnen we weer aansluiting vinden bij de beter presterende regio's in Europa, zoals we die ondermeer terugvinden in Nederland en Duitsland.

Figuur 2: Clustering van vergelijkbare Europese regio's op het vlak van werkzaamheid en werkloosheid (2013, Vlaams Gewest = 3^e cluster)

Bron: Neefs, Herremans & Sels (2014), Clusteranalyse Vlaanderen in Europa, Steunpunt WSE

III. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

INVESTEREN

1. Investeren in wendbare werknemers en ondernemingen

1.1. Focus op probleemoplossende en zelflerende vaardigheden in de initiële loopbaan

Ondernemen is ook een kwestie van cultuur. We willen die cultuur ondersteunen en een grotere waardering voor ondernemingszin en ondernemerschap stimuleren. Via gerichte initiatieven in de media en het onderwijs willen we Vlaamse succesverhalen en goede praktijken uitdragen en een positieve attitude creëren.

Samen met de minister van Media gaan we na hoe we in het kader van de beheersovereenkomst met de VRT afspraken kunnen maken.

Samen met de minister van Onderwijs willen we bekijken hoe we ondernemingszin en ondernemerschap kunnen stimuleren met een leerlijn van kleuter- tot hoger onderwijs en door partners van de school in de klas te halen om ondernemerschap te bevorderen. Ondernemingszin en ondernemerschap zien we hierbij als mogelijke beroepskeuze maar ook als een persoonlijke ontwikkeling van de leerling. In dat kader werken we ook aan een aangepast statuut voor student-ondernemers.

1.2. Investeren in competenties

1.2.1. *Inzetten op een gefundeerde studie- en beroepskeuze*

Een kansrijke loopbaan begint bij een goed geïnformeerde studie- en beroepskeuze. Dit kan het best door reeds op school te starten met het ontwikkelen van de loopbaancompetenties van leerlingen (keuzestrategieën, horizonverruiming), maar ook door leerlingen tijdig te informeren over de arbeidsmarkt.

Het is dan ook zeer belangrijk dat we jongeren ondersteunen bij het maken van gerichte keuzes die aansluiten bij hun talenten en interesses, en die rekening houden met de toekomstige jobkansen. Hierbij is het ook belangrijk om te werken aan een genuanceerde en niet-stereotyperende beeldvorming. Samen met de collega's van Gelijke Kansen en Onderwijs bekijken we hoe we dit kunnen aanpakken.

In de informatieverstrekking ten aanzien van leerkrachten, CLB-medewerkers en leerlingen willen we daarom de component arbeidsmarktinformatie verder uitbouwen in samenwerking met de minister van Onderwijs en de onderwijsactoren.

Tot slot willen we jongeren ook actief wijzen op het grote potentieel aan jobs in de STEM-richtingen. Samen met de minister van Onderwijs zetten we dan ook verder onze schouders onder een vernieuwde meer intersectorale STEM-strategie die breed maatschappelijk de interesse voor wetenschap en techniek en de benutting van technisch talent moet aanwakkeren. We enten de middelen voor wetenschapscommunicatie meer op de STEM-doelstellingen en voorzien in een centrale rol van FTI-Technopolis als kenniscentrum.

Een dergelijke strategie start met inspanningen om een objectieve beeldvorming en toegankelijke informatie te verstrekken over de uitdagingen en verwezen-

lijkingen in onderzoek en technologische innovatie. In dat kader willen we blijven inzetten op initiatieven voor het brede publiek (zoals de wetenschapsweek) en op maat van specifieke doelgroepen (studiekeizers, jongeren, meisjes,...). Ook doen we beroep op de sectoren om wetenschap en techniek onophoudelijk in de kijker te plaatsen en hierbij samenwerking te zoeken met andere sectoren en partners op het terrein zoals VDAB en de Syntra.

1.2.2. Creëren van een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken

De overdracht van het industrieel leerlingwezen in het licht van de zesde staatshervorming biedt de kans om in nauw overleg met de betrokken stakeholders (sociale partners, onderwijs- en werk-actoren) werk te maken van een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken. De rollen en verantwoordelijkheden dienen hiervoor goed uitgeklaard te worden. Voor wat betreft jongeren onder het leerplichtstelsel blijft Onderwijs eindverantwoordelijke doorheen heel het traject. Op het terrein zijn het de scholen, de Syntra, bedrijven en organisaties die instaan voor de trajecten. Syntra Vlaanderen staat in voor de regie over de werkcomponent. De regisseur zorgt ervoor dat scholen en arbeidsmarktactoren de juiste leerling en de juiste werkplek bij elkaar kunnen brengen. De screening van de arbeidsmarktrijpheid gebeurt door de relevante arbeidsmarktactoren na een neutrale toeleiding.

We integreren Leren en Werken als volwaardige leerweg in het groter geheel van onderwijs met arbeidsfinaliteit. Elke arbeidsmarktrijpe jongere heeft er een concrete werkervaring. De leercomponent zal er sterker dan nu gecombineerd worden met en afgestemd worden op de werkplekervaring en is dus onlosmakelijk met de werkervaring verbonden. De jongere die succesvol de werkervaring en de leercomponent doorloopt verwerft een onderwijskwalificatie. In het nieuw duaal stelsel van leren en werken kunnen ook relevante deelkwalificaties verworven worden, die bijdragen aan een duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

(Nog) niet arbeidsrijpe leerplichtige jongeren krijgen een specifiek aanbod vanuit onderwijs. Dat kan een instap zijn in een maatwerk-traject in een onderwijs-welzijnskader of een tijdelijk traject binnen een gesimuleerde werkomgeving. Voor dit laatste kan worden samengewerkt met werk-actoren.

Concrete doelstellingen die uitgewerkt moeten worden voor het nieuw duaal stelsel van leren en werken:

- Verbetering van de screening en toeleiding naar het duaal stelsel van leren en werken;
- Vereenvoudiging en harmonisatie van de overeenkomsten en statuten van de jongeren;
- Vereenvoudiging van de incentives voor leerondernemingen;
- Versterken van de sectorale aanpak;
- Uniforme regeling voor de erkenning en kwaliteitsborging van de leerondernemingen;
- De regeling van de trajectbegeleiding (in zijn verschillende facetten);
- Versterking van de matchingsprocessen binnen het duaal stelsel van leren en werken;
- Versterking van de Leertijd.

Dit zal leiden tot aanpassing van het decreet Leren en Werken, waarvan een resultaatsgerichte financiering deel zal uitmaken.

Op korte termijn engageren Onderwijs en Werk zich tot een significante stijging van het aantal jongeren met een werkervaringsplaats in het huidige Leren en Werken en tot een versterking van de algemene vorming in de Leertijd. Met het oog op de structurele aanpassing van het systeem zijn er de conclusies van de evaluatiestudie in de eerste helft van 2015 en worden (in de mate van het mogelijke) nog dit schooljaar innovatieve en verkennende trajecten opgestart op het terrein om de bovenstaande doelstellingen te concretiseren.

Een interministerieel comité (IMC) stuurt de hervorming naar een geïntegreerd duaal stelsel van leren en werken aan, bespreekt de aanpak en de vooruitgang en overlegt daarvoor met de onderwijsactoren, de werkactoren en de sociale partners.

1.2.3. Inzetten op een betere aansluiting van onderwijs-arbeidsmarkt en voorkomen en remediëren van ongekwalificeerde uitstroom

We willen ertoe bijdragen dat elke jongere in zijn initiële schoolloopbaan een goede basis meekrijgt voor de uitbouw van zijn werkloopbaan. Daarom is het essentieel dat jongeren reeds in het onderwijs loopbaancompetenties kunnen verwerven en gebruik kunnen maken van loopbaantools.

Tegelijkertijd willen we, in overleg met de minister van Onderwijs, jongeren al tijdens hun studie verder stimuleren om al een eerste werkervaring op te doen en werkgevers en sectoren aansporen om jongeren hiertoe kansen te geven. Excellente partnerschappen moeten hier meer kansen creëren om jongeren te laten leren via werken, in hun schoolloopbaan en nadien.

Voor wie ondanks deze preventieve acties toch voortijdig het onderwijs verlaat, zetten we sterker in op competentieversterkende acties, toeleidings- en werkervaringstrajecten met een bijzondere focus op de stedelijke problematiek. Daarnaast mogen we niet uit het oog verliezen dat ook jongeren na een volwaardige schoolloopbaan niet steeds de weg naar de arbeidsmarkt vinden. Samen met de betrokken actoren binnen onderwijs en werk wil ik dit opnemen.

Het doel, samen met de minister van Onderwijs, is om meer jongeren gekwalificeerd en met werkervaring aan de start te laten verschijnen.

1.2.4. Ondernemerscompetenties versterken

Ondernemers vormen de basis van ons economisch weefsel. Het is van het grootste belang dat ook zij goed opgeleid en voorbereid aan de start verschijnen, en ook nadien hun competenties blijven onderhouden en ontwikkelen.

Samen met het nieuwe Agentschap Ondernemen en Innoveren (AOI) moet Syntra Vlaanderen als centrale speler om die reden een tandem vormen naar een meer geïntegreerde aanpak voor de bevordering van het ondernemerschap en de verdere uitbouw van de ondernemersvorming.

Het is onze ambitie om de ondernemersvorming toekomstgericht uit te bouwen, rekening houdend met de opleidingsbehoeften van bedrijven en sectoren en met een permanente opvolging van trends, ontwikkelingen en groeipolen in het bedrijfsleven.

Syntra Vlaanderen krijgt in dat verband de opdracht om werk te maken van nieuwe en flexibele ondernemerstrajecten binnen een cross-sectorale werking, om een sturend beleid uit te werken dat toekomstgerichte vorming waarborgt en om in

samspraak met de sociale partners te onderzoeken hoe hiervoor wordt samengewerkt met onder andere de Syntra, sectoren en bedrijven.

Anderzijds willen we ook investeren in innovatieve processen en methodieken binnen de opleidingstrajecten voor ondernemers. Via een doorgedreven samenwerking met onder meer het AOI kan innovatie ook via vorming en opleiding naar de kmo's gebracht worden. Dit gebeurt in samenwerking met de sectororganisaties, sociale partners en intermediairen.

Het versterken van ondernemerscompetenties kadert in de levensloopbaanbenadering voor ondernemers.

1.2.5. Toegang tot ondernemerschap

In overleg met de stakeholders werken we aan een goed doordachte invulling van de nieuwe Vlaamse bevoegdheid 'toegang tot het beroep'. Hierbij zullen we initiatieven nemen ter actualisering en versterking van het startend ondernemerschap in Vlaanderen. We implementeren de examencommissie met het AO(I) als coördinator.

De uitgangspunten hiervoor zijn enerzijds veiligheid, gezondheid en kwaliteit van het ondernemerschap. Anderzijds behoren ook het verhogen van de aantrekkelijkheid van het starten van een eigen zaak en de vermindering van de administratieve lasten tot deze uitgangspunten. Het beleid wordt afgestemd met de Europese regelgeving ter zake.

1.2.6. Arbeidsmarkt- en loopbaangericht uitbouwen van het vormings- en opleidingsaanbod

Om competitieve groeivoordelen in een kennisgedreven economie te realiseren, is een gerichte focus op competenties noodzakelijk. De wereld om ons heen verandert voortdurend. Transformaties in een cluster of waardenketen betekenen vaak ook een verandering op vlak van de vereiste competenties op de arbeidsmarkt. Zo ontstaan er nieuwe beroepen, of wijzigen bestaande beroepen onder invloed van wijzigende regelgeving, producten en diensten, productieprocessen, innovatie,...

We moeten dus sneller anticiperen op de dynamiek van de arbeidsmarkt en ook ons opleidings- en onderwijsaanbod hierop beter laten aansluiten. De VDAB en Syntra Vlaanderen stemmen vandaag al zeer nauw af met de sectoren hoe zij hun aanbod gericht kunnen afstemmen, de volgende stap is dat zij ook inspelen op nieuwe economische groeiclusters en trends.

Op het programmatorische vlak gaan we, onder meer als antwoord op de problematiek van de knelpuntberoepen, een versnelling hoger schakelen met het beleid "leren via werken". De doelstelling moet zijn om op veel grotere schaal en met meer doeltreffendheid en slagkracht in te zetten op stages, werkplekleren en praktijkgerichte opleiding. Op die manier willen we leerwegen nauwer laten aansluiten bij de noden van het bedrijf en de arbeidsmarkt en tegelijkertijd meer kansen op succes garanderen voor wie een opleiding volgt. Of het nu over leerlingen, werkzoekenden of ondernemers gaat: werkplekleren en leren via werken (op de werkvloer, in het bedrijf,...) wordt een essentiële component. Dat betekent dat we, samen met de minister van Onderwijs, met de sectoren, de sociale partners, de opleidings- en de onderwijspartners in overleg willen gaan om te bekijken wie welke inspanningen kan leveren en hoe we deze leerwegen een plaats kunnen geven in het leerlandschap, bijvoorbeeld als het gaat over de juridische formules en over het kwalificerend karakter.

Op het terrein moet die aanpak uitmonden in excellente partnerschappen, waar actoren uit de wereld van Opleiding, Onderwijs, en waar mogelijk Onderzoek en Ontwikkeling, samenwerken op het vlak van opleidingstrajecten en -infrastructuur, promotie- en communicatiekanalen en de realisatie van kwaliteitsvolle plaatsen voor werkplekieren. Op die manier kan vlotter worden ingespeeld op de realiteit en opportuniteiten van de regionale arbeidsmarkt en krijgt innovatie meer kansen.

Om de onderwijs- en opleidingstrajecten beter af te stemmen op wat de arbeidsmarkt vraagt, blijven we ten slotte ook sectoren stimuleren om actief beroepskwalificatiedossiers te maken (gekoppeld aan de Vlaamse kwalificatiestructuur) zodat de arbeidsmarktdienstverlening van de VDAB en Syntra Vlaanderen competentiegerichter kan worden uitgebouwd.

1.2.7. Meer synergie en doelmatigheid in de opleidingsinstrumenten

De tijd dat mensen dezelfde job gedurende hun ganse loopbaan uitoefenden, lijkt voorbij. Tegelijk evolueren we hoe langer hoe meer naar een kennismaatschappij, waarbij de technologische ontwikkelingen elkaar in snel tempo opvolgen. Het is dus noodzakelijk dat iedereen voorbereid is op deze uitdagingen.

Opleiding kan hierin een bepalende rol opnemen en ervoor zorgen dat mensen nieuwe kennis en vaardigheden verwerven of deze op peil houden. Vandaag zien we echter dat te weinig werkenden hier al actief op inzetten. Ook ligt de opleidingsdeelname bij mensen met een diploma opvallend hoger dan bij mensen zonder diploma en bij jongeren hoger dan bij 55-plussers. Zowel werkgevers, overheid als werknemers hebben er alle belang bij dat deze cijfers verbeteren en hebben dus een verantwoordelijkheid op dat gebied.

De komende jaren zullen we de opleidingsincentives voor werknemers en werkgevers onder de loep nemen en inzetten op meer synergie en afstemming.

De loopbaan van elke werkende ziet er anders uit. Ook de ondersteuning die iemand nodig heeft, verschilt. De opleidingsincentives voor werkenden moeten daarom gericht en meer op maat van de werknemer ingezet worden: voor de ene bestaat de ondersteuning uit financiële steun, voor de andere uit bijkomend verlof of een combinatie van beide. Om dat te kunnen realiseren, zullen we alle verschillende bestaande instrumenten (opleidingscheques, betaald educatief verlof, opleidingskrediet) integreren in een nieuw arbeidsmarktgericht instrument dat werkenden toelaat om zich bij te scholen of te heroriënteren om een andere beroepsloopbaan te starten. De strategische lijnen van de hervorming van de opleidingsincentives zullen we in overleg met de sociale partners opnemen in het Banenpact.

Daarnaast zijn ook bedrijven en organisaties een onmisbare partner in het beleid rond competentieversterking. Zij geven voornamelijk opleiding aan hun werknemers om als bedrijf voorbereid te zijn op de uitdagingen die op hen afkomen, maar deze opleidingen kunnen gezien worden als een win-win voor bedrijf en werknemer. Vandaag bestaan reeds diverse maatregelen, zowel binnen het beleidsdomein Werk als binnen het beleidsdomein Economie, Wetenschap, Innovatie om bedrijven te ondersteunen bij hun investeringen in opleiding. Denken we maar aan de kmo-portefeuille, de strategische transformatiesteun, de ESF-oproep opleiding in bedrijven,...

We willen de komende jaren onderzoeken hoe we het huidig instrumentarium beter kunnen afstemmen, vereenvoudigen en meer maatgericht inzetten. Tegelijk willen we er over waken dat de synergie van de opleidingsinstrumenten EU-compatibel is en dat de administratieve last daalt. Dat kan onder meer door de diverse instrumenten aan te bieden binnen het kader van een één-loketgedachte.

1.2.8. *Inzetten op elders verworven competenties*

Om competenties en talenten van mensen sterker te waarderen, los van hun diploma, willen we verder inzetten op het zichtbaar maken van elders verworven competenties (EVC). De doelstelling is dat werkgevers, intermediairen, werkzoekenden en werkenden verder kijken dan het diploma alleen.

Zelfsturende, ondernemende burgers zouden daarom meer moeten nadenken over hun competenties (wat kan ik? wat ken ik?), over wat ze nog willen bereiken in hun loopbaan (wat wil ik?) en hoe ze hun eigen loopbaan meer in handen kunnen nemen. Arbeidsmarktdienstverleners, HR-verstrekkers en bedrijven moeten meer instrumenten aanreiken om dit mogelijk te maken, op maat van het individu.

Ook bedrijven zullen we aanzetten om competenties en talenten van hun werknemers zichtbaar te maken en te waarderen. Dit begint bij het competentiegericht opstellen van vacatures. Wat werknemers kunnen, kennen en willen, kan bijeengebracht worden in een persoonlijk ontwikkelingsplan. Ook het portfolio Mijn Loopbaan van VDAB kan hierin ondersteunend gebruikt worden.

We willen de arbeidsmarkt- en loopbaangerichtheid van EVC-bewijzen bewaken door ze enkel in te zetten in die sectoren of bedrijven waar de vraag nadrukkelijk aanwezig is.

Ook binnen de Vlaamse Overheid steunen we het initiatief om meer gebruik te maken van EVC bij het aanwerven van personeel.

1.3. *Investeren in de randvoorwaarden voor innovatie gedreven ondernemerschap*

We willen blijven inzetten op die factoren die ondernemingen beter in staat kunnen stellen om voorop te lopen in de transformatie en transitie van onze samenleving, economie en arbeidsmarkt.

1.3.1. *Investeren in kennisopbouw en innovatie*

Kennisverwerving en innovatie spelen een belangrijke rol in het verstevigen van de concurrentiepositie en de verankering van de Vlaamse ondernemingen.

Dat vereist vooreerst een stevige kennisbasis aan onze universiteiten en onderzoeksinstituten (zie hiervoor verder onder 2.1.).

Vlaanderen kent een lange en vruchtbare traditie van innovatiegerichte samenwerking tussen universiteiten en onderzoeksinstituten enerzijds, en het bedrijfsleven anderzijds. De samenwerking hoger onderwijs en bedrijfsleven willen we verder stimuleren. Het huidige IWT-instrumentarium, en de binnen de TTO's én het IWT opgebouwde expertise rond brugvorming dragen hier in belangrijke mate toe bij. Het zal belangrijk zijn om, gegeven de organisatorische hervormingen enerzijds, en de stroomlijning van het Vlaamse instrumentarium anderzijds, ervoor te zorgen dat die sterke aspecten behouden blijven.

Het ondersteunen van O&O&I-projecten op initiatief van de ondernemingen waarvoor het risico voor ondernemingen te groot is of de uitkomst te onzeker, blijft een belangrijke taak van het Vlaamse innovatiebeleid. We doen dit door middel van een doelgroepgerichte aanpak waarbij het aanbod gedifferentieerd wordt volgens de behoeftes van de ondernemingen. Bij grote (multinationale) onderne-

mingen en andere O&O-kennisintensieve ondernemingen is het cruciaal dat elke overheidseuro zorgt voor een multiplicatoreffect onder de vorm van additionele private investeringen in O&O. Zo zal de klemtoon voor de steun aan deze groep van ondernemingen in de toekomst nog sterker toegespitst worden op projecten die werkelijk een verschil maken voor de onderneming én voor de Vlaamse socio-economische omgeving. Specifiek voor de projecten van grote ondernemingen en andere O&O-kennisintensieve ondernemingen geldt dat samenwerking met andere ondernemingen – in het bijzonder kmo's – en kennisinstellingen in Vlaamse of internationale verbanden eerder de norm zijn dan de uitzondering. In dat verband past ook de vernieuwde clusterwerking, waarmee we ondernemingen willen aanmoedigen om effectieve, (want vraag gedreven) partnerschappen te vormen met duidelijke engagementen van elke deelnemer. Dat moet een cultuur van open innovatie aanmoedigen, kmo's versterken en buitenlandse vestigingen verankeren in een netwerk van partners in Vlaanderen.

Voor traditionele kmo's en niet kennisintensieve grote ondernemingen ligt de focus binnen de directe O&O&I-steun op het ondersteunen van projecten die bijdragen aan de 'transformatie van het industrieel weefsel' en de groei van de individuele ondernemingen. Voor deze doelgroep mikken we eveneens op de verdere opbouw van innovatiecapaciteit, onder meer via samenwerking met kennispartners. Het is vooral in dat segment dat het samengaan van AO en IWT in één Agentschap voor Ondernemen en Innovatie een grote meerwaarde kan hebben. We realiseren een doorbraak in de betrokkenheid van kmo's bij het innovatiebeleid en de middelen die naar kmo's gaan met zeer laagdrempelige projectsteun op kmo-maat (onder andere voor haalbaarheidsstudies, projecten, intellectuele eigendom en onderzoeksinfrastructuur). We schenken daarbij ook specifieke aandacht aan onze familiebedrijven en stellen de ondersteuningsinstrumenten zoveel mogelijk open voor de zelfstandige kleinhandel, vrije beroepen, zorgberoepen en kmo's.

Onze beleidsinstrumenten worden op regelmatige basis geëvalueerd op hun doelmatigheid. In het domein van EWI brengen we de versnipperde evaluatiecapaciteit samen om kwalitatieve en onafhankelijke evaluaties van de instrumenten en actoren te coördineren. We houden bij onze systematische beleidsevaluaties niet alleen rekening met de prestatie-indicatoren maar ook met de blijvende functionaliteit in het licht van de algemene strategie van Vlaanderen op het vlak van economie, ondernemen, wetenschap en innovatie.

1.3.2. Toegang tot investeringsmiddelen

a) Opvolging en faciliteren van de kredietverlening door banken

De impact van Basel-III zullen we goed opvolgen en waar nuttig spelen we hierop in met het instrumentarium (onder ander door de hervorming van Gigarant). De dienstverlening van de kredietbemiddelaar zal eveneens worden geïntegreerd in de reguliere werking van het AOI.

De kredietverlening zal op regelmatige tijdstippen worden gemonitord en de toestand van de kredietverlening zal 2 maal per jaar tijdens het overleg met de bankensector en de ondernemersorganisaties worden besproken. Tijdens dat overleg worden knelpunten aangekaart en oplossingen afgetoetst. Hierbij worden de minister-president en de viceministers-presidenten betrokken.

b) Het dichten van financieringskloven door PMV

De afgelopen jaren is het aanbod aan publieke investeringsfondsen en -instrumenten zeer sterk uitgebreid waardoor het voor ondernemers niet altijd evident is hun weg naar de meest geschikte overheidspartner te vinden. Bovendien stelt zich de vraag of die waaier aan overheidsinitiatieven nog de leemtes vullen en die behoeften beantwoorden waarvoor ze werden opgericht.

PMV zal zich richten op de specifieke financieringsnoden veroorzaakt door marktfalen. Zo kan het directe overheidsoptreden in de financiering van ondernemingen het verschil maken waar de private markt te kort schiet, in bijzonder in het verschaffen van financiering in de moeilijkste fase. Daartoe volstorten we de kapitaalsverhoging bij PMV en evalueren een mogelijke uitbreiding van de SOFI-fondsen ten behoeve van spin-offs.

We bouwen een sterk Vlaams Participatiefonds uit. De activiteiten van het Participatiefonds die als gevolg van de zesde staatshervorming worden overgeheveld, moeten maximaal binnen PMV worden ingebed. Naast een nader te bepalen beheersvergoeding voorzien we begin 2015 een kapitaalverhoging. We evalueren de kredietpolitiek en de kostenstructuur en op basis daarvan bekijken we of er nog bijkomend kapitaal nodig is. Trajectbegeleiding voor ondernemers breiden we uit.

De wijzigende Europese regelgeving omtrent risicokapitaal (en staatssteun) laat publieke investeringsmaatschappijen toe om aan de vraag naar hogere investeringsbedragen tegemoet te komen, op voorwaarde dat deze onder marktconforme voorwaarden worden verstrekt. Op basis van internationale best practices zal een regeling worden uitgewerkt op maat van kleine, middelgrote en grote ondernemingen, waarbij we onderzoeken of extra middelen moeten worden voorzien voor PMV.

Op die manier kunnen we ook bij PMV komen tot een gestroomlijnde en vereenvoudigde maar toch volledige(re) set van investeringsinstrumenten, die bijspringt waar de markt het laat afweten. Daarbij zal ook de afstemming met het instrumentarium van het nieuwe AOI worden meegenomen.

c) Versterken rol LRM in uitvoering van SALK

LRM concentreert zich op het ondersteuning van de uitvoering van het SALK. Zij doet dit op een professionele en onafhankelijke wijze. LRM ziet vandaag een aantal belangrijke drijfveren voor economische ontwikkeling en de creatie van nieuwe tewerkstelling, wat haar hoofddoelstelling wordt, en heeft haar interne structuur hier op afgestemd aan de hand van vijf domeinen: Ruimte & Beleving, Duurzame Samenleving, Slimme Maakindustrie, Technologie & Diensten, en Gezondheid & Zorg. Hierbij wordt resoluut gekozen voor een transitie van de Limburgse traditionele economie naar een meer ondernemende, innovatie- en technologisch gedreven economie.

In uitvoering van het SALK rapport zal LRM een investeringsplatform uitwerken met het oog op de financiering van grotere projecten in samenwerking met de Limburgse industriële partners. Er zal worden nagegaan of een gepast kader gecreëerd kan worden waarbinnen stimulerende en drempelverlagende initiatieven uitgewerkt kunnen worden voor de industriële sector.

d) Participaties

We vermijden simultane participaties vanuit PMV en LRM voor dezelfde infrastructuur, bedrijven of activiteiten door uitbouw van een participatiedatabank. Nieuwe participaties kunnen genomen worden op voorwaarde dat ze een duidelijke beleidsmatige meerwaarde of een strategisch belang hebben. Een nieuwe participatie vereist een realistisch businessplan, met een verwacht rendement dat in lijn ligt met een marktconform rendement in de betrokken sector.

Ten slotte zal de integratie van het Vlaams Energiebedrijf (VEB) plaatsvinden in PMV. Het VEB zal zich in de schoot van PMV specialiseren op het gebied van georganiseerde en besparende energielevering. Het nemen van participaties wordt overgelaten aan PMV.

1.3.3. Nieuw industrieel ondernemen: uitbouw van programmatorische aanpak voor slimme specialisaties en clusterpacten

Het nieuwe industrieel ondernemen wensen we als ambitieus en mobiliserend project verder te ontwikkelen. Een effectief industrieel- en innovatiebeleid moet op horizontale wijze de systeeminnovaties ondersteunen die noodzakelijk zijn om doorbraken te realiseren in het beantwoorden van de maatschappelijke uitdagingen.

Voorbeelden hiervan zijn de bio-gebaseerde economie, het duurzaam materialen beheer, de opportuniteiten van duurzame energie-technologie, de ICT toepassingen ('Internet of Things', 'Big Data', 'Cloud' en andere Industrie 4.0 concepten), maar ook voeding, mobiliteit en zorg. De diverse initiatieven om innovatie en ondernemerschap in de zorg te stimuleren, zullen in overleg met de minister van welzijn binnen Flanders' Care worden gestroomlijnd om meer impact te kunnen genereren. Ook inzake materialen, energie en mobiliteit zorgen we voor een structurele betrokkenheid van de vakministers.

De ontwikkelingen binnen deze domeinen bevatten heel wat opportuniteiten voor de ontwikkeling van toekomstgerichte clusters.

Een 'slimme specialisatie' is er op gericht om door het maken van strategische keuzes een krachtige synergie te creëren tussen excellente kennisactoren en performante economische actoren. Via selectieve ondersteuning versterken we het proces van 'entrepreneurial discovery' waarbij de noodzakelijke engagementen van de betrokken actoren vastgelegd worden in "clusterpacten".

Een cluster is een samenwerkingsverband, waarbij actoren uit de triple helix (ondernemingen, onderzoekers en de overheid) zich engageren om rond specifieke domeinen innovatieve waardenketens te ontwikkelen. In een clusterpact zal elke deelnemer zijn verantwoordelijkheden resultaatgericht opnemen. Bestaande organisaties in de verschillende domeinen zullen worden uitgenodigd en gestimuleerd om hier een faciliterende en beherende rol te spelen, waarbij hoge kwaliteit en doelmatigheid voorop staan.

Hiermee dragen we in belangrijke mate bij tot de verankering van voor Vlaanderen cruciale sectoren, zoals de chemiesector (in samenwerking met Nederland en Nordrhein-Westfalen en via de realisatie van de BlueChem-incubator).

Een belangrijke uitdaging hierbij is om het steuntraject te verlengen naar ontwikkelingen dicht bij de markt. En bijgevolg kan ook de concrete ontwikkeling van (maatschappelijk relevante) business opportuniteiten binnen de clusterwerking gesteund worden. Dit alles in overeenstemming met de O&O&I-verordening, zodat gestreefd wordt naar een hefboomeffect, voor zowel klassieke

als nieuwe vormen van private (co-)investeringen. Ook evalueren we het TINA fonds voor een bredere inzetbaarheid van het instrument in het kader van het gericht clusterbeleid.

Om hun medewerkers op alle niveaus op de voorziene transities en transformaties voor te bereiden, kunnen de clusters waar nuttig ook beslissen om te voorzien in de noodzakelijke opleidingen en vorming, en dat waar mogelijk in samenwerking met bestaande vormingsinitiatieven en -instrumenten.

Ook vanuit het beleidsdomein Sociale Economie worden organisaties binnen de sociale economie uitgedaagd om innovatieve antwoorden te bieden op uitdagingen van vandaag en morgen. Samen met de minister van Sociale Economie verkennen we hoe lokale synergiën met sociale economie-ondernemingen in en vanuit een cluster-aanpak aangemoedigd kunnen worden.

1.3.4. Een vernieuwend sectoraal beleid

Naast clusters spelen ook sectororganisaties een belangrijke rol in het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. In deze legislatuur blijven we hen dan ook als belangrijke partners in een slagkrachtig werkgelegenheidsbeleid inschakelen. Via het sectoraal beleid engageren de sectorale sociale partners zich verder om de prioriteiten van het arbeidsmarktbeleid mee gestalte te geven.

In de eerste plaats zal dit arbeidsmarktbeleid in de komende jaren uitgebreid worden door de bijkomende bevoegdheden vanuit de staatshervorming. We zetten het sectoraal beleid en het bijhorende proces daarom in de eerste plaats in als facilitator voor de sectorale doorvertaling van het werkgelegenheids-, activerings- en competentiebeleid.

In 2015 willen we, in het kader van VESOC, samen met de interprofessionele sociale partners concreet het kader voor een vernieuwd sectoraal beleid vorm geven. Dat moet in 2016 van start gaan, voortbouwend op de fundamenten die hiervoor reeds werden gelegd in de afgelopen regeerperiode.

1.3.5. Blijven inzetten op beleidsadviezen

Zoals elke regio heeft ook Vlaanderen nood aan kwalitatief strategisch advies op het vlak van wetenschap en innovatie. Mede daarom gaan we de rol van de industrieraad als onafhankelijk klankbord bij het innovatie- en industrieel beleid opwaarderen.

De samenstelling en concrete werking van die raad zal in het najaar 2014 aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

We blijven investeren in beleid dat gestoeld is op wetenschappelijke inzichten ('evidence based') en hebben hierbij ook oog voor de verhoogde nood aan coördinatie van beleid. Hierbij denken we aan beleidsdomeinoverschrijdende onafhankelijke kenniscentra of aan een algemeen onderzoeksgebaseerd adviesorgaan voor de Vlaamse Regering, die de regering dient te informeren en adviseren over vraagstukken die van groot belang zijn voor de samenleving.

1.4. Nieuwe loopbaanwendingen mogelijk maken

1.4.1. Een dienstverlening die loopbaanwendingen aanmoedigt

Loopbaanbegeleiding is voor ons een zeer belangrijk arbeidsmarktinstrument. Als een werknemer zich wil (her)positioneren op de arbeidsmarkt of als we vroegtijdig

afhaken willen vermijden, is een goed inzicht van de eigen competenties belangrijk (wat kan ik en wat ken ik?), naast een gezonde dosis zelfsturing (wat wil ik?) en acties om de eigen loopbaan in handen te nemen (hoe pak ik dit aan?).

De loopbaancheques bestaan vandaag één jaar. We plannen midden volgend jaar een grondige evaluatie op basis waarvan we met de sociale partners eventuele bijsturingen kunnen uitvoeren. Daarbij hebben we ook aandacht voor de deelname van onder andere kortgeschoolden aan de loopbaancheques. Ook bedrijven dienen meer maatregelen te nemen om de aanwezige talenten op lange termijn in te zetten.

Ook bij collectief ontslag en herstructurering willen we loopbaanwendingen blijven aanmoedigen. In dit kader blijven we, in samenspraak met de outplacementsector, met sectorale opleidingsfondsen en met de VDAB, inzetten op de activering, sensibilisering en bemiddeling van werknemers die getroffen zijn. Voor werknemers die tijdelijk economisch werkloos worden, blijven we inzetten op het aanbieden van kosteloze competentieversterkende opleidingen om hun arbeidsmarktpositie te verbeteren. Op die manier willen we alle kansen geven opdat mensen zich zouden oriënteren naar jobs en opleidingen met toekomst.

1.4.2. *Werkbare jobs en een goede combinatie werk-privé*

Als we willen dat werknemers en zelfstandige ondernemers langer aan de slag blijven, moeten we er voor zorgen dat ze aan de slag zijn op een werkplek waar ze zich goed voelen en dat ze met goesting aan het werk kunnen blijven.

Daarom willen we verder inzetten op werkbaarheid op de werkvloer, dat begint met betrokkenheid en co-creatie (wat resulteert in een hogere jobtevredenheid, innoverende werknemers en betere bedrijfsresultaten), dat sterker inzet op gezondheid op het werk, op fitte werknemers die zich goed in hun vel voelen en een goede afstemming tussen arbeid en gezin. In afstemming met het beleidsdomein sport moedigen we een gezond werkgedrag en gezonde sportbeoefening aan. In afstemming met het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en met de federale overheid, maken we hierbij ook werk van de preventie van geestelijke gezondheidsproblemen, en in het bijzonder suïcidepreventie bij werknemers.

We willen de combinatie van arbeid en gezinsleven in het bijzonder verder ondersteunen met verlofstelsels en met dienstencheques. Wat de verlofstelsels betreft is het onze betrachting om tot één Vlaams systeem van zorgverlof te komen ter ondersteuning van thematische verloven voor zorg, complementair aan de federale uitkering voor deze thematische verloven. We doen dit in overleg met de collega ministers binnen de Vlaamse regering.

De regionalisering van dienstencheques biedt een tweede mogelijkheid om werkenden te ondersteunen in hun combinatie arbeid-gezin. We willen, dit systeem continueren en de performantie ervan versterken door maximaal in te zetten op automatisering en digitalisering, op vereenvoudiging en verminderde administratieve lasten. Na uitwerking van afdoende alternatieven om de toeleiding van werkzoekenden naar het dienstencheque-circuit te verzekeren, schaffen we de verplichting om 60% werkzoekenden of leefloners aan te werven af. We streven in dit kader ook naar een betere integratie en taalverwerving van werknemers van vreemde origine. Aanvullende thuiszorg en dienstencheques zijn complementair maar toch duidelijk van elkaar gescheiden.

We willen ten slotte ook bewaken dat de sector rendabel blijft zodat de ondernemingen levensvatbaar blijven en de gebruiker een beroep kan (blijven) doen op kwalitatieve ondersteuning bij zijn huishoudelijke taken. In dit kader maken we samen met de sector werk van een verdere professionalisering en versterking van de sector. Hiervoor zetten we de middelen van het opleidingsfonds zo efficiënt mogelijk in, ook in functie van vorming en begeleiding op de werkvloer.

2. Investeren in een excellente kennisbasis

2.1. Streven naar kwalitatieve invulling van de 3%-norm

In het kader van het streven naar de 3%-norm voor Onderzoek en Ontwikkeling tegen 2020, verbinden we ondernemers en overheid. De Vlaamse overheid heeft het engagement genomen om de 1%-norm voor publieke financiering proberen te bereiken tegen 2020 en biedt een stevig budgettair groeipad voor onder meer wetenschap en innovatie. Die extra middelen moeten evenwichtig over de hele innovatieketen worden verspreid, met een evenwicht tussen gericht en niet gericht onderzoek. We moeten niet alleen het budget verhogen, maar er ook streng over waken dat de middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet en streven naar een maximaal hefboomeffect van de overheidsmiddelen naar de private sector. Hierbij hebben we ook aandacht voor onderzoek in domeinen die te risicovol blijven voor de private sector, zoals zeldzame ziekten.

We voeren tenslotte ook een proactief beleid naar de Vlaamse wetenschappelijke instellingen.

2.1.1. Het onderzoek aan de universiteiten

De verdere groei en bloei van grensverleggend wetenschappelijk onderzoek vormt een kritische succesfactor voor innovatie en ontwikkeling zowel op maatschappelijk als op economisch vlak. Het 'door nieuwsgierigheid gedreven', maar ook het meer strategisch onderzoek leiden niet enkel tot innovatie in de meer exacte of medische sector, maar legt ook de basis voor de opleiding van de kenniswerkers van de toekomst. Beide onderzoeksvormen zorgen voor de kennisverruiming, noodzakelijk voor het aanpakken van de grote maatschappelijke uitdagingen. Bovendien dragen zij ook bij tot de culturele ontwikkeling en internationale uitstraling van onze regio. We versterken de onderzoeksmiddelen voor het hoger onderwijs met het behoud van het huidig transparant financieringssysteem. Multidisciplinaire onderzoekssamenwerking in het hoger onderwijs moedigen we aan.

Investeren in fundamenteel en strategisch wetenschappelijk onderzoek is dan ook van essentieel belang om de ambities van Vlaanderen op langere termijn en dus ook na 2020 waar te maken.

Excellentie vormt het sleutelwoord bij wetenschappelijk onderzoek. Vlaanderen moet de ambitie hebben om aan de hand van dit criterium het meest excellente onderzoek te financieren. Of het nu gaat om het aanmoedigen van internationalisering of het uitbouwen van nieuwe onderzoeksinfrastructuur,... excellentie moet steeds het uitgangspunt zijn.

Waar mogelijk zoeken we, in overleg met de bevoegde minister, naar synergiën met het onderwijsbeleid, met name voor de meerjaarlijkse evaluaties van de financieringsprogramma's. Jaarrapporteringen, instellingsreviews en evaluaties worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd.

2.1.2. *De Strategische Onderzoekscentra*

We ondersteunen de verdere ontwikkeling van de SOC's (Imec, VITO, VIB, iMinds, Slimme Maakindustrie). In de innovatieketen vervullen de SOC's immers een brugfunctie tussen het fundamenteel en het toegepast onderzoek.

De nieuwe SOC Maakindustrie, een initiatief van Sirris, Agoria, Flanders' Mechatronics Technology Centre (FMTC), Flanders' DRIVE en de vijf Vlaamse universiteiten, moet de transformatie van de Vlaamse maakindustrie naar een slimme, innovatieve en internationaal competitieve maakindustrie met een hogere toegevoegde waarde helpen bewerkstelligen.

We voeren ook in andere sectoren, zoals de agro-voedingsnijverheid, de duurzame chemie, de duurzame logistiek en mobiliteit, een geïntegreerd ondersteunings-, onderzoeks- en kennisbeleid, met inbegrip van de toegang tot het nodige strategisch basisonderzoek. In overleg met de ministers van Landbouw en Mobiliteit, evalueren we onder welke vorm dit het best gerealiseerd kan worden en we hebben hierbij oog voor een mogelijke inpassing van het SIP-concept in een meer kmo-gericht clusterbeleid.

We leveren blijvende inspanningen om de impact van de SOC's te verbeteren op het vlak van valorisatie via onder andere samenwerking met Vlaamse bedrijven (onder meer via de clusterpacten) en creatie van spin-off's. De samenwerking tussen de SOC's zal versterkt worden via het SOC-forum.

Een belangrijke mijlpaal is de evaluatie van drie SOC's (imec, iMinds, VIB) in 2016.

2.2. Kennisinstellingen en ondernemingen stimuleren tot Europese en internationale samenwerking

Om de participatie aan Europese programma's aan te zwengelen, zullen we in overleg met de betrokken actoren evalueren hoe we de verschillende doelgroepen (aan de ene kant ondernemingen, en de kmo's in het bijzonder; aan de andere kant de universiteiten en onderzoeksinstituten) optimaal kunnen helpen, gelet op hun specifieke behoeften en ervaringsniveau. De samenvoeging van bepaalde meer academisch gerichte instrumenten van IWT, Hercules en FWO en de fusie van Agentschap Ondernemen en IWT creëren ook in dat verband interessante mogelijkheden.

In het nieuwe kaderprogramma Horizon 2020 staat de aanpak van grote maatschappelijke uitdagingen waarvoor internationale samenwerking vereist is centraal, met oog voor het hele traject gaande van kennisopbouw en bottom-up initiatieven, demonstratieprojecten tot de vermarkting. De optimale inzet van het hele bestaande steuninstrumentarium is dan ook noodzakelijk, zowel financiering van fundamenteel onderzoek als het steunen van meer toegepaste initiatieven (bijvoorbeeld door het opzetten van publiek-private partnerschappen). Om een maximaal hefboomeffect te creëren dient de Vlaamse wetenschaps- en innovatiestrategie optimaal afgestemd te worden op het Europees financierings- en beleidsinstrumentarium. Niet enkel financiering via H2020, maar eveneens via de Structuur- en Investeringsfondsen moet hierbij aangesproken worden. In bestaande instrumenten en financieringskanalen dient – waar dit gepast is, en zonder de kmo's te benadelen – de meerwaarde van internationale samenwerking in rekening te worden gebracht bij de evaluatie. Op die manier kan maximaal worden ingespeeld op (ad hoc) Europese initiatieven om de doelstellingen van excellent onderzoek, een grotere internationale innovatieslagkracht en een versterkt globaal concurrentievermogen te realiseren.

Europees onderzoek wordt niet alleen mogelijk gemaakt door de Europese Commissie. Maar liefst 85 procent van de budgetten situeert zich nog steeds op nationaal niveau. In het kader van de Europese Onderzoeksruimte (European Research Area, ERA) bieden de financierende instanties van de Europese lidstaten en geassocieerde landen aan hun onderzoekers de kans om grensoverschrijdend samen te werken. De belangrijkste kanalen die dat mogelijk maken voor het fundamenteel onderzoek zijn ERA-NET, mede ondersteund door de Europese Commissie en de Joint Programming Initiatives (JPI). Alhoewel dat deels het Vlaams bevoegdheidsniveau overschrijdt, onderzoeken we hoe de deelname aan die programma's kan worden vereenvoudigd en gefaciliteerd.

2.3. Strategie voor onderzoeksloopbanen

We ontwikkelen een strategie voor onderzoekers en andere kenniswerkers, met aandacht voor loopbaanaspecten, flexibele arbeid, het aantrekken van buitenlandse talenten, mobiliteit van en naar de industrie, doorstroom en multidisciplinaire training. We werken een systeem van innovatiestages uit. Prioritaire aandacht blijft gaan naar jonge onderzoekers en de doorstroom van doctors naar de arbeidsmarkt, zowel academisch als niet-academisch. Maar ook de problematiek van onderzoekers die ten gevolge van opeenvolgende projectfinancieringen een preciaire arbeidssituatie hebben (zelfs als ze vele jaren dienst hebben), volgen we op.

Het kunnen garanderen van een aanvaardbaar slaagpercentage voor mandaten en projecten bij onderzoeksfinancierders vormt een belangrijk aandachtspunt. Een adequaat slaagcijfer garandeert enerzijds een voldoende strenge competitie, waarbij enkel de beste onderzoekers worden geselecteerd, maar zorgt er anderzijds voor dat er geen ontradings- en ontmoedigingseffect optreedt bij geïnteresseerde onderzoekers. In het kader van het groeipad voor O&O maken we hier werk van.

2.4. Investeren in state-of-the-art onderzoeksinfrastructuur

Sinds 1 januari 2014 is de Plantentuin Meise omgevormd tot een extern verzelfstandigd agentschap binnen de Vlaamse overheid (Agentschap Plantentuin Meise). Door jarenlang uitblijven van investeringen in de infrastructuur van de Plantentuin, zijn de meeste gebouwen in zeer slechte staat en zijn investeringen vereist. Hiermee willen we de wetenschappelijke collecties, die op internationaal vlak hoge faam genieten, veilig en duurzaam bewaren en zo mee een aantrekkelijke onderzoeksomgeving creëren. Vanuit een zelfde bekommernis zorgen we ook voor een nieuwe huisvesting voor het VLIZ.

Zorgen dat de Vlaamse universiteiten, de SOC's en de Vlaamse publieke kennisinstellingen over state of the art onderzoeksinfrastructuur beschikken is een strategische doelstelling van de Vlaamse overheid. Een geavanceerde onderzoeksinfrastructuur, waaronder een supercomputer, is immers onmisbaar voor toponderzoek en trekt topwetenschappers aan, wat bijdraagt tot de internationale uitstraling van Vlaanderen en interdisciplinaire samenwerking.

Het openstellen van deze infrastructuren voor bedrijven draagt bij tot het versterken van de concurrentiekracht van Vlaamse bedrijven.

De programma's aangeboden door de Herculesstichting zullen worden overgeheveld naar het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO). Onder meer hierdoor wordt de huidige opdracht van het FWO aanzienlijk verruimd. Dat vereist een aantal decretale en organisatorische aanpassingen.

2.5. Vlaanderen ontwikkelt een beleid voor open data en open access

De Vlaamse overheid ontwikkelt een duidelijk en breed gedragen beleid rond open access en open data om spillovereffecten te bevorderen. Zo zullen we de onderzoeksinstituten stimuleren hun onderzoeksresultaten in open access te publiceren en de onderzoeksdata die aan de basis liggen van die publicaties als open data te ontsluiten. De toegang tot informatie over publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen, inclusief linken naar publicaties en datasets, zal verzekerd worden vanuit het onderzoeksportaal FRIS (www.researchportal.be). Daarnaast levert de overheid reeds gestarte innovatieve open-dataprojecten op (*het open-dataproject onder leiding van iMinds en het RILOD (Research Information Linked Open Data project) pilootproject o.l.v. van het departement EWI*) en onderzoekt ze of en in welke richting nieuwe initiatieven kunnen worden ontplooid. In het najaar 2014 start alvast een opdracht om het thema van registratie van onderzoeksdata in kaart te brengen.

3. Investeren in een vereenvoudigde dienstverlening op maat

Bedrijven en onderzoeksinstituten komen bij hun zoektocht naar informatie over overheidsmaatregelen in contact met een gefragmenteerd landschap aan spelers en informatiepunten. Dit leidt tot administratieve lasten, onnodige kosten en tijdsverlies. Ook op maatregelniveau worden middelen vaak versnipperd ingezet en bereiken maatregelen niet het gewenste doel of doelpubliek. Ten slotte worden bedrijven soms vanuit verschillende invalshoeken en accountwerkingen aangesproken of begeleid. Ook dit verloopt vanuit het perspectief van bedrijven niet altijd gestroomlijnd of afgestemd.

We gaan deze legislatuur dan ook aangrijpen om volop te werken aan een overheid die de klant en zijn behoefte als vertrekpunt neemt. Dat doen we op drie vlakken: ten eerste via een afstemming van de werking van de overheidsinstellingen en front-offices van de Vlaamse overheid gericht op ondernemers met het geïntegreerd digitaal loket als unieke toegangspoort, ten tweede via een afgestemd achterliggend instrumentarium en ten derde via een geïntegreerde en afgestemde dienstverlening of accountwerking op het terrein. In die ambitie zullen we ook onze partners en intermediaire organisaties meenemen.

3.1. Een geïntegreerd aanspreekpunt voor de ondernemer

3.1.1. *Digitaal loket*

Het geïntegreerd digitaal loket www.vlaanderenonderneemt.be bouwen we verder uit tot de unieke front office van de Vlaamse overheid waar de (toekomstige) ondernemer met al zijn vragen ten aanzien van de Vlaamse overheid terecht kan. Dit digitaal loket zal op termijn ook mogelijkheden bieden om e-transacties met de Vlaamse overheid uit te voeren.

In het kader van het digitaal loket zetten we in overleg met de collega's ministers ook andere entiteiten en beleidsdomeinen aan om hun processen en procedures als e-transacties via het loket aan te bieden. Het AOI zal hiervoor ondersteuning aanbieden.

3.1.2. *Agentschap voor Ondernemen en Innoveren*

Met het oog op meer klantvriendelijkheid en een betere toegankelijkheid van de dienstverlening en steuninstrumenten richten we een nieuw Agentschap voor Ondernemen en Innoveren (AOI) op. Dit nieuwe Agentschap zal het Agentschap Ondernemen en de bedrijfsgerichte diensten van het IWT integreren. De raad van

bestuur van IWT wordt omgevormd tot een raadgevend comité voor het nieuwe AOI. Die integratie moet er in eerste instantie voor zorgen dat de steunmaatregelen gericht op innovatie en de economische steunmaatregelen nauwer op elkaar aansluiten en ingezet kunnen worden als één geïntegreerd en op elkaar afgestemd steuninstrumentarium of tool box waarmee Vlaamse bedrijven en internationale bedrijven die zich in Vlaanderen willen vestigen optimaal ondersteund kunnen worden. Binnen het geïntegreerd agentschap AOI blijft het belangrijk om bedrijven naar de meest geschikte dienstverlener, subsidies en financieringswijzen te begeleiden. Zowel binnen de innovatiecentra als binnen het Agentschap Ondernemen werd de voorbije jaren sterk geïnvesteerd in de uitbouw van front offices voor respectievelijk innovatie en economie. We optimaliseren de afstemming tussen de front office functies van het nieuwe AOI, PMV en FIT tot een eengemaakt klantenmanagement.

Om de fusie van het Agentschap Ondernemen en de bedrijfsgerichte diensten van het IWT voor te bereiden, starten we met de belangrijkste stakeholders een traject op om af te stemmen over het ambitieniveau en de mate van integratie van het innovatie- en economisch instrumentarium, de scope en de timing van deze fusie. Hetzelfde geldt voor de herallocatie van de meer op lange termijn gerichte IWT programma's en de integratie van de Hercules-werking in FWO. Een globaal plan van aanpak zal aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

Bij dat alles houden we steeds het belang van de klant voor ogen en zorgen we voor een efficiënte, coherente, klantvriendelijke en transparante werking van de instellingen. In het kader van de voorziene toename van de middelen, verhogen we ten slotte de slaagkansen voor projecten en mandaten, verbeteren de doorlooptijd voor dossiers en maken procedures eenvoudiger en transparanter.

Om ondernemingen optimaal en transparant te ondersteunen herstructureren we niet alleen het overheidslandschap, maar zullen we eveneens de intermediaire structuren en actoren die bedrijven ondersteunen op het vlak van ondernemerschap en innovatie doorlichten en selectiever ondersteunen. Hetzelfde doen we voor het landschap van initiatieven die gericht zijn op de culturele en creatieve sectoren. Het doel is één geïntegreerd systeem voor de ondersteuning van het ondernemerschap in de creatieve sectoren met inbegrip van het uitbouwen van ondersteunende tools. Bij die herstructurering houden we rekening met onderstaande principes:

- Succesvolle initiatieven versterken we waar mogelijk
- We realiseren afstemming en consolidaties waar nodig en nuttig
- Initiatieven met een tijdelijke opdracht of overlappende initiatieven laten we uitdoven.
- Initiatieven die niet goed werken of met te beperkte (economische) meerwaarde ondersteunen we niet langer.
- Voor nieuwe tijdelijke initiatieven hanteren we een duidelijke 'uitdoofclausule' (sunset).

Een belangrijk aandachtspunt is ook de governance van het nieuwe Agentschap. Het is immers van belang dat de steuntoekenning op een transparante en onafhankelijke manier kan georganiseerd worden, dit binnen de gestelde krijtlijnen van het beleid.

3.2. Doelmatige instrumenten op maat van de specifieke behoeften van werkzoekenden, werknemers en ondernemingen

Een doelmatig instrumentarium is eenvoudig en transparant. We realiseren een verdere vereenvoudiging van het instrumentarium met als doel de drempels voor

ondernemingen, werkzoekenden en werknemers te verlagen. Een doelmatig beleid vereist ook dat eventuele ontbrekende schakels waar mogelijk worden voorzien.

De bundeling van de instrumenten gericht op het ondersteunen van innovatie en economie in het nieuwe Agentschap Ondernemen en Innoveren, biedt de kans om de instrumenten vanuit de beleidsvelden economie en innovatie nauwer op elkaar te laten aansluiten om zo de inspanningen op het vlak van innovatie beter te valoriseren en te vermarkten, binnen de grenzen die de nieuwe Europese staatssteunregels daartoe bieden.

Binnen het verwezenlijken van een geïntegreerde aanpak zijn er eveneens afstemmingsmogelijkheden tussen de bevoegdheden werk, economie en innovatie op het vlak van strategisch HR- en organisatiebeleid en opleidingsondersteunende instrumenten. Maar ook afstemming op het vlak van ondersteuning van starters en samenwerking op het vlak van een instrumentarium bij economische reconversie en herstructurering, of rond het bereik van welbepaalde doelgroepen (zoals onder andere high potential starters, spin-offs en spinouts) op het vlak van ondernemerschap zijn actieterreinen. We evalueren met de SERV de werking van het Comité voor Preventief Beleidsbeleid. Daarnaast geven we samen met de minister voor sociale economie ook samenwerkings- en afstemmingsmogelijkheden met sociale economie vorm. Voorbeelden hiervan zijn samenwerking op het vlak van informatieverspreiding, kennisdeling of de ondersteuning van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

Het sluitstuk van een geïntegreerde aanpak ligt finaal ook bij een meer geïntegreerde dienstverlening op het terrein. Vanuit de verschillende beleidsdomeinen worden vandaag, al dan niet via projectwerking, diverse consultants ingezet voor het informeren, adviseren of begeleiden van mensen, ondernemingen en organisaties. Die accountwerking zullen we meer stroomlijnen en richten, alsook synergiën benutten. De overheid beperkt zich tot een regiefunctie inzake advies en begeleiding van ondernemers en we valoriseren de rol van de economische vrije beroepen als partners voor de verspreiding van overheidsinformatie. Hiertoe maken of vernieuwen we ook structurele afspraken met partners en intermediairen.

In het streven van de Vlaamse Regering naar zo toegankelijk mogelijke informatie en communicatie houden we bij de ontwikkeling van deze instrumenten rekening met leesbaarheid en verstaanbaarheid.

4. Investeren in ruimte en infrastructuur om te ondernemen

4.1. Bijkomende bedrijfshuisvestingsmogelijkheden

Het is een blijvende uitdaging om de noden van ondernemingen op vlak van bedrijfshuisvesting te onderkennen en er een gepast aanbod voor te creëren. In eerste instantie dienen we dan ook een goed zicht te krijgen op de effectieve ruimtebehoefte bij ondernemingen, zodat we het beleid optimaal op deze behoefte kunnen afstemmen.

Een permanente monitoring van de bestemmings- en realisatietrajecten van bedrijventerreinen moet leiden tot een daadwerkelijke aanpak van de knelpunten, zodat de doorlooptijd van deze trajecten wordt verkort. Zo krijgen we een beter inzicht in welke locaties beschikbaar zijn voor ruimtezoekende bedrijven. Via het GIS-bedrijventerreinen van het Agentschap Ondernemen kunnen we deze informatie ook op een gebruiksvriendelijke manier ter beschikking stellen van de doelgroepen. Ook over alternatieve bedrijfshuisvestingsmogelijkheden zoals bedrijfsverzamelgebouwen, bedrijfspanden in het stedelijk weefsel of via hergebruik van rurale gebouwen, ... moeten we informatie vlot beschikbaar kunnen

maken, zodat starters en ruimtezoekende bedrijven meer opties in overweging kunnen nemen.

Niet alleen moeten we bestemde terreinen sneller gerealiseerd krijgen, we moeten de bestaande terreinen ook zo optimaal mogelijk benutten. Met behulp van de activeringsteams willen we de activeringsinspanningen voor onbenutte terreinen en vrijgekomen bedrijfspanden versterken. Herbestemmingen en de mogelijkheden van planologische ruil zouden daarbij meer aan bod moeten kunnen komen.

Ondanks de mogelijkheden van meer optimale benutting en snellere realisatie zullen nieuwe bedrijventerreinen noodzakelijk blijven. Samen met de minister van Omgeving willen we bekijken of voor bepaalde activiteiten (met veel vrachtbewegingen, Seveso-activiteiten, bedrijven met als hinderlijk gepercipieerde activiteiten,...) een aanpak op maat inzake bedrijventerreinen en vergunningen mogelijk is.

Voor de invulling van ruimtelijke behoeften blijven we bijzondere aandacht besteden aan de ontwikkeling van vervuilde sites door middel van brownfield-convenanten. Momenteel wordt een doelmatigheidsevaluatie van het brownfield-convenant als instrument uitgevoerd waarvan we de bevindingen zullen meenemen. Op die manier kunnen we het proces optimaliseren, de betrokkenheid bij de verschillende beleidsdomeinen versterken, en verbindingen leggen met transversale initiatieven inzake onder meer ruimtelijk rendement en duurzaam beheer.

De aandacht voor de ontwikkeling van nieuwe vestigingsmodaliteiten mag ons ook niet doen vergeten dat heel wat ondernemingen problemen kennen als ze willen uitbreiden of zelfs gewoon verder willen blijven functioneren. De zogenaamde zonevreemde economie vraagt om nieuwe formules om op een snelle manier rechtszekerheid te kunnen bieden aan wie investeert maar waarbij afwegingen omtrent de draagkracht van de omgeving snel en efficiënt worden vertaald in het besluitvormingsproces.

4.2. Detailhandels- en handelsvestigingen beleid

De detailhandel is een sector die onder andere omwille van de opkomst van e-commerce en veranderend consumentengedrag een ingrijpende transformatie ondergaat. Het zal in belangrijke mate aan de ondernemers van de sector zijn hierop een passend antwoord te vinden via innovatie en een verhoogde klantgerichtheid. Het Vlaams detailhandelsbeleid zal verder ontwikkeld worden op verschillende terreinen zoals de regierol van steden en gemeenten, de uitrol van het Integraal Handelsvestigingenbeleid, de aanpak van leegstand en het bevorderen van e-commerce.

Samen met de minister van Omgeving zetten we het beleid inzake kernversterking verder en we keuren het decreet Integraal Handelsvestigingsbeleid definitief goed, rekening houdend met de geformuleerde adviezen. We operationaliseren daarbij de gekozen instrumentenkoffer (RUP's/verordeningen voor afbakening van kernwinkelgebieden en winkelarme gebieden, kleinhandelsreglementen, handelsconvenanten, maximaal geïntegreerde vergunning,...).

5. Waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen

5.1. Oog hebben voor de kosten van ondernemingen

De concurrentiestrijd met de opkomende economieën kunnen we enkel winnen door voldoende ondernemend en innoverend te zijn. Maar we moeten ook oog hebben voor de hoge kosten waarmee onze ondernemingen kampen. We rekenen

op een krachtig federaal beleid inzake het verlagen van loon- en energiekosten, en stimuleren een ondernemingsvriendelijk beleid bij de lokale besturen, maar we moeten ook zelf doen wat mogelijk is. We monitoren voor onze ondernemingen de fiscale en administratieve lasten. We vereenvoudigen de administratieve lasten waar mogelijk, werken mee aan een energienorm voor energie-intensieve ondernemingen en blijven de compensatieregeling voor indirecte emissiekosten maximaal toepassen, met middelen uit het klimaatfonds.

5.2. Afstemmen van het subsidieapparaat op de Europese mogelijkheden en beperkingen

Het Europees regelgevend kader inzake staatssteun is richtinggevend voor het uitwerken van het subsidieapparaat voor ondernemingen, zowel voor maatregelen inzake Economie, Innovatie als Werk. De geplande hervormingen om de huidige subsidies te stroomlijnen en te optimaliseren, worden gekaderd binnen de mogelijkheden die er vanuit de Europese regelgeving worden gecreëerd.

Naast de potentiële opportuniteiten die het nieuwe Europese regelgevende kader kan bieden, moet er ook rekening gehouden worden met enkele nieuwe of verstrengde inhoudelijke en/of procedurele voorwaarden en beperkingen. Zo zullen de verstrengde voorwaarden inzake transparantie als gevolg hebben dat er over twee jaar een publiek toegankelijke staatssteunwebsite moet zijn. Hiervoor zullen de nodige maatregelen worden genomen om dit tijdig te realiseren. We stemmen dit ook af met de voorziene databank voor participaties en subsidies.

5.3. Reconversiebeleid en afstemming federaal competitiviteitsbeleid

Innovatie- en opleidingssteun aan bedrijven kan ervoor zorgen dat in tijden van economische crisis en risico op banenverlies, het economisch weefsel van bedrijven en regio's wordt hernieuwd, zodat nieuwe perspectieven worden gecreëerd en bedrijven en werknemers zich kunnen heroriënteren naar nieuwe activiteiten.

Daarom zetten we in op een goede samenwerking en afstemming tussen steunmaatregelen voor Werk en Economie. Reconversie van mensen (via tewerkstellingscellen en outplacement) en reconversie van bedrijven naar nieuwe producten/technologieën moeten hand in hand gaan.

We ondersteunen in dit verband de uitwerking en toepassing van een nieuw instrument van 'steunzones' voor gebieden die getroffen worden door collectieve ontslagen. Deze maatregel kwam tot stand in het kader van de federale wet rond het pact voor competitiviteit, werkgelegenheid en relance. We implementeren de besliste federale steunzones rond Genk en Turnhout en houden de optie open om elders in Vlaanderen nog twee steunzones aan te duiden. De steunzones kunnen gebruik maken van een gunstig fiscaal regime wanneer bedrijven in deze zones investeringen verrichten met bijkomende duurzame jobcreatie.

We ondersteunen verder de reconversie van de Opel terreinen (als 'TechCity Antwerp') en van de Ford terreinen.

Een daadkrachtige implementatie en opvolging van SALK is essentieel om de beoogde resultaten te behalen. We evalueren SALK medio 2015 en houden de focus gericht op het aantrekken van nieuwe projecten die werkgelegenheid opleveren in de private sector, economische groei en ondernemerschap. We zorgen bovendien voor een sterke regio op het terrein.

We werken samen met de federale overheid aan de defiscalisatie van onderzoekers, het Belgisch Ruimtevaart Bureau en nieuwe fiscale maatregelen ter

stimulering van innovatie (taxshelter, aftrek voor licenties,...). We bepleiten bij de federale overheid een verruiming van de grondslag en het toepassingsgebied van de fiscale gunstmaatregelen voor O&O naar een bredere groep van kenniswerkers en kmo's met een betere betrokkenheid van de innovatieagenschappen van de Gewesten.

6. Investeren in Europese, internationale en interregionale netwerken

Internationale (beleids-)initiatieven, vooral vanwege de EU maar ook van andere internationale instanties, tekenen de contouren uit waarbinnen Vlaanderen kansen moet grijpen. Bovendien biedt dit internationale kader vele mogelijkheden om een hefboom- of multiplicatoreffect te bereiken bij het realiseren van eigen beleid.

We willen de Europa 2020 strategie in Vlaanderen uitdragen en de ambities inzake O&O, werkzaamheid en innovatie levendig houden op het terrein. We willen in dit kader uitdrukkelijk inzetten op instrumenten en fondsen in het kader van de 2020-ambities in Vlaanderen.

Via een strategische inzet van de structuur- en investeringsfondsen (EFRO, Interreg, ESF) zetten we de nieuwe Vlaamse ambities kracht bij. Voor elk fonds werden de krachtlijnen uitgezet in een Operationeel Programma dat gedurende de programmaperiode 2014-2020 van toepassing zal zijn in geheel Vlaanderen en uitgevoerd zal worden in partnerschap met tal van actoren. De Europese middelen worden aangevuld met Vlaamse cofinanciering en zullen maximaal uitvoering geven aan de Vlaamse beleidsopties en het behalen van de EU 2020-doelstellingen in Vlaanderen. We ondersteunen hierbij de Vlaamse actoren om in deze programma's te participeren.

In dit kader zet Vlaanderen in op een aan de nieuwe staatsstructuur aangepaste Europese en internationale vertegenwoordiging. De overheveling van bevoegdheden door de 6de staatshervorming vraagt een grondige aanpassing van het samenwerkingsakkoord inzake coördinatie en vertegenwoordiging in de EU. In het bijzonder wat betreft een categoriewijziging van de Europese ministerraad voor Werkgelegenheid en Sociaal Beleid (EPSCO).

Wat de universiteiten betreft, houdt de zesde staatshervorming ook de overheveling in van het dossier van de interuniversitaire attractiepolen (IUAP's) naar de Gemeenschappen. In overleg met de minister van Onderwijs en de universiteiten zullen we nagaan hoe en onder welke voorwaarden dit programma het best wordt verdergezet.

Daarnaast zullen we via het Vanguard Initiative samen met andere regio's de Europese agenda proactief beïnvloeden. Ook de samenwerkingsverbanden met supranationale instellingen, zoals de OESO en de IAO, zullen we versterken.

Samen met de kennisinstellingen, de Vlaamse minister-president en de minister van Onderwijs bekijken we op welke manier we het concept van academische diplomatie maximaal invulling kunnen geven. Dit op basis van de tweeledige doelstelling om enerzijds Vlaamse publieke kennisinstellingen vanuit een vraag gestuurde benadering actief te ondersteunen in hun internationale ambities en hen anderzijds ook actief inschakelen in de uitvoering van het buitenlands beleid van de Vlaamse Regering om zo bij te dragen tot het imago van Vlaanderen als een innovatieve en lerende regio van toonaangevende kwaliteit.

ACTIVEREN

7. Activeren van talenten

7.1. Een vereenvoudigd en doelmatig doelgroepenbeleid

De overdracht van bevoegdheden verbonden aan de zesde staatshervorming biedt de mogelijkheid om bestaande en nieuwe bevoegdheden op een samenhangende en effectieve manier in te zetten. In dit kader werken we op korte termijn met de sociale partners in het kader van VESOC een Banenpact uit zodat we kunnen investeren in het stimuleren van de aanwerving en het aan het werk houden van specifieke doelgroepen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

In het bijzonder streven we naar een drastische vereenvoudiging van het instrumentarium. Het hele doelgroepenbeleid zal ingeperkt worden tot drie doelgroepen, met name jongeren, 55-plussers en personen met een arbeids-handicap.

Doorheen de verschillende fasen zetten we in op die doelgroepen, namelijk bij de activering door de VDAB en partners, de aanwerving en de verdere loopbaan-ontwikkeling. Ondersteuning van de doelgroepen, in de vorm van begeleiding of opleiding zullen we koppelen aan een individu in functie van zijn of haar afstand tot de arbeidsmarkt, waar mogelijk via het rugzakprincipe. Zo komen we tot eenzelfde ondersteuning aan werkgevers ongeacht de sector of type organisatie en vermijden we oversubsidiëring of marktverstoring en realiseren we het individueel maatwerk.

Voor sommigen is een gesubsidieerde tewerkstelling in de reguliere economie niet mogelijk en is de sociale economie het meest aangewezen. We werken mee aan het uitvoeren van de decreten collectief maatwerk en lokale diensteneconomie. VDAB heeft hierbij een belangrijke taak in het kader van de indicering van de werkzoekende.

Het realiseren van deze doelstelling vraagt het nodige overleg met de federale overheid die nog over een aantal instrumenten beschikt, alsook de nodige afspraken met de twee andere gewesten om een succesvol activeringsbeleid te kunnen voeren.

7.2. Tijdelijke werkervaring

Ook de verschillende maatregelen die focussen op gesubsidieerde tewerkstelling vormen we om naar meer eenduidige tewerkstellingsinstrumenten in de private en (semi-)publieke sector. We creëren één systeem van tijdelijke werkervaring waarin de verschillende instrumenten geïntegreerd worden en dat openstaat voor alle werkgevers met als doel competenties en werkervaring op te bouwen binnen een reële arbeidsmarktomgeving. We breiden het aanbod begeleiding op de werkvloer uit voor werknemers die uitstromen uit langdurige werkloosheid. In overleg met de federale regering bekijken we de afstemming met betrekking tot de invoering van een gemeenschapsdienst voor langdurige werkzoekenden.

Het accent ligt hierbij op het activeren van personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt door hen een tijdelijke werkervaring aan te reiken en hen zo de opstap naar de arbeidsmarkt te laten maken. Hiervoor rekenen we ook op de expertise van de verschillende partners.

Als onderdeel van het nieuwe tijdelijk werkervaringsprogramma voorzien we een drastische hervorming van het PWA-stelsel en een inkanteling van de maatregel

artikel 60, §7, en artikel 61 in het Vlaamse activeringsbeleid evenals de hervorming van WEP+. Lokale besturen worden hierbij betrokken. De huidige PWA-werknemers worden waar mogelijk geheroriënteerd naar andere instrumenten of kunnen in het stelsel blijven tot bij vertrek of pensionering.

Verder regulariseren we de gesubsidieerde contractuelen bij de lokale besturen, de zogenaamde contingentgesco's, door 95% van de betrokken loonsubsidie en de werkgeversbijdragevermindering over te dragen aan het betrokken lokaal bestuur. Voor de overige GESCO's worden in overleg met de betrokken beleidsdomeinen drie opties aangeboden: een regularisatie met overdracht van 95% van de middelen, het omschakelen naar het tijdelijk werkervaringsprogramma of het uitdoven door de huidige werknemers bij vertrek of pensionering niet te vervangen.

7.3. Realiseren van en aanbod op maat voor alle jonge werkzoekenden

Binnen de vier maanden na inschrijving garanderen we voor alle jonge werkzoekenden een aanbod op maat in functie van zijn of haar noden, dat wil zeggen een persoonlijke ondersteuning bij het zoeken naar een job, een intensieve competentieversterkende begeleiding, een beroepsopleiding of een (tijdelijke) werkervaring. We willen niet enkel een dienstverlening creëren voor onze jongeren, maar ook en vooral een dienstverlening die in co-creatie met onze jongeren tot stand komt.

Het is van groot belang dat we onze schoolverlaters zo vroeg mogelijk bewust maken van hun rechten en plichten en van de dienstverlening van VDAB. Dit willen we bereiken door actief promotie te voeren bij scholen, uitbetalingsinstellingen en via gerichte media-acties. Ook breiden we de e-services verder uit om jongeren langs deze weg te bereiken en te betrekken.

We willen ook sterker inzetten op de boodschap naar werkgevers toe om jongeren een kans te geven zodat ze een eerste werkervaring kunnen opdoen en tezelfdertijd hun competenties versterken. Werkplekleren, IBO, instapstages, Wij!-trajecten zijn de formules tot succes, die we wensen te verdiepen en te verbreden, en waarrond we gericht willen werken in co-regie met de Vlaamse (groot)steden en gemeenten.

We willen ook de rol van sport in de competentieontwikkeling van jonge werkzoekenden en trajecten naar werk verder uitdiepen en de impact van trajecten met een sportcontext laten evalueren.

7.4. Uitbreiden van de activeringsaanpak voor werkzoekenden tot 65

De duurzame (her-)inschakeling van oudere werknemers blijft een uitdaging op de Vlaamse arbeidsmarkt. Daartoe breiden we de activeringsaanpak trapsgewijs uit voor werkzoekenden tot 65 jaar, rekening houdende met de capaciteit van VDAB en met de situatie op de arbeidsmarkt. We stemmen dit beleid ook af met het gewijzigd federaal kader ter zake.

Met het oog op de specifieke noden van deze groep, zal de VDAB niet enkel een activerende bemiddeling en begeleiding, maar ook sollicitatie-ondersteuning en haalbare competentieversterking aanbieden.

In dit kader moet ook nagedacht worden over werkbare loopbanen en haalbare tewerkstelling, Jobcarving (het creëren van een passende tewerkstelling) kan hier een uitkomst bieden. Daarnaast kan een individu ook zelf aanpassingen aanbrengen aan zijn job of werkomgeving (Job crafting).

Afhankelijk van de capaciteit van VDAB kan deze aanpak verder uitgewerkt en geoptimaliseerd worden. Ook nemen we de nodige initiatieven om de werkgevers hierover te sensibiliseren en te ondersteunen om deze werkzoekenden kansen te bieden.

7.5. Inzetten op een geïntegreerd taal- en werkbeleid

Onvoldoende kennis van het Nederlands is een grote drempel naar tewerkstelling. Om bij te dragen tot het wegwerken van deze drempel blijven we werk maken van een geïntegreerd taal- en werkbeleid.

Een geïntegreerd taal- en werkbeleid vertrekt vanuit de visie dat een snel contact met de arbeidsmarkt en aangepaste taalondersteuning het beste middel zijn om het talent van de anderstalige of laaggeletterde werkzoekende te activeren. Daarom consolideren we deze visie langs twee strategische lijnen: het detecteren van taaldrempels enerzijds en het inzetten op een optimaal, behoeftegericht en geïntegreerd opleidingsaanbod anderzijds.

Elke werkzoekende met een taalbehoefte moet bereikt worden, in het bijzonder personen met een vreemde herkomst, door de verdere optimalisering van de verplichte taalscreening voor alle anderstalige werkzoekenden in functie van hun traject naar werk. Bij onvoldoende kennis van het Nederlands geven we hen een opleiding Nederlands in een begeleidingstraject bij de VDAB of haar partners. Wie een opleiding Nederlands weigert, wordt gesanctioneerd zoals bij een weigering van andere opleidingen.

In tweede instantie werken we verder aan een optimaal en behoeftedekkend aanbod NT2 door het huidige afsprakenkader bij te sturen naar concrete afdwingbare afspraken. Het NT2-basisaanbod wordt op die manier beter afgestemd op de noden van cursisten, onder meer door te voorzien in meer gespreide instapmomenten, meer intensieve basisopleidingen en meer geïntegreerde leertrajecten met een optimale geografische spreiding.

Hiertoe wordt een aanbod van opleidingsverstrekkers voor de basisopleiding uitgebreid.

Via het activerings- en competentiebeleid met inbegrip van specifieke toelidings- en werkervaringsinitiatieven verbeteren we de arbeidsmarktpositie van allochtone werkzoekenden.

Nederlands leren is één van de speerpunten van het horizontaal integratiebeleid. We engageren ons om mee te werken aan een binnen de Vlaamse Regering afgestemd integratiebeleid.

7.6. Aandacht voor het snijvlak werk-welzijn

Voor bepaalde mensen (bijvoorbeeld mensen met een medische, mentale, psychische, psychiatrische problematiek (MMPP) of mensen in armoede) is het moeilijk om onmiddellijk de stap naar (betaald) werk te zetten.

Voor hen bekijken we, samen met de beleidsdomeinen Sociale Economie en Welzijn, hoe we het decreet betreffende de werk- en zorgtrajecten op een geleidelijke manier kunnen uitvoeren, binnen de bestaande budgettaire mogelijkheden. Prioritair worden activerings- en oriëntatietrajecten uitgewerkt. Binnen de activeringstrajecten worden de armoedetrajecten structureel verankerd. We hebben daarbij ook aandacht voor herintreders.

Ook met het RIZIV en andere actoren bekijken we hoe we verder kunnen samenwerken om personen met een ziekte- en invaliditeitsuitkering verder te ondersteunen in hun arbeidsdeelname.

Om die trajecten geleidelijk verder vorm te geven, overleggen we – samen met betrokken collega-ministers – met het werk-, welzijns- en zorgterrein, alsook met de lokale en federale overheden.

Binnen de Vlaamse Regering werken we vanuit het werkgelegenheids-, het competentie- en het activeringsbeleid mee aan een afgestemd armoede-bestrijdingsbeleid.

7.7. Versterken en uitbreiden van het activeringsbeleid

Naar aanleiding van de 6de staatshervorming werden de bevoegdheden inzake "controle op de beschikbaarheid van werkzoekenden" overgeheveld naar de gewesten.

Deze overdracht van bevoegdheden geeft de kans om het Vlaams activeringsbeleid te versterken, de controle en begeleiding op elkaar af te stemmen en bijgevolg efficiëntiewinsten te realiseren, zonder dat we raken aan het vertrouwen en de klantvriendelijkheid die aan de basis (blijven) liggen van de werking van de VDAB.

We versterken de opvolging en controle van de beschikbaarheid van de werklozen. De VDAB zal de nieuwe bevoegdheid inzake controle op beschikbaarheid integreren in het maatgericht bemiddelings- en begeleidingsmodel en waar nodig sanctioneren. In overleg met de federale overheid wil de Vlaamse Regering het bestaande normatief kader verfijnen in functie van efficiëntie en effectiviteit.

De VDAB zal de nodige dienstverlening uitrollen om de zelfredzaamheid van werkzoekenden te ondersteunen en ervoor te zorgen dat elke werkzoekende van meet af aan goed geïnformeerd wordt over zowel rechten als plichten. In dat verband expliciteert de VDAB ook de rechten en plichten voor VDAB zelf en voor de werkgevers.

In het regeerakkoord van de Vlaamse regering is de bevoegdheid inzake controle op de beschikbaarheid, inclusief sanctionering, van werkzoekenden expliciet aan de VDAB toegewezen. De VDAB heeft de opdracht gekregen om een interne maar onafhankelijke dienst op te richten met een heldere taakomschrijving, los van de bemiddelaars binnen de werkwinkels, bij partners en opleidingscentra.

We bestendigen de verschillende rollen van de VDAB, namelijk de actor- en regisseursrol. In de regisseursrol zal de dienst beroep blijven doen op de expertise van privébedrijven en non-profitorganisaties of haar eigen aanbod voor het opleiden en begeleiden van werkzoekenden en werknemers in functie van efficiëntie en effectiviteit van de dienstverlening. De werkzoekenden kunnen binnen een vastgelegd traject naar werk beslissen op welke diensten en bij welke organisatie zij een beroep doen voor begeleiding, bemiddeling en opleiding.

7.8. Verbetering van de matching vraag – aanbod

Knelpunten op de arbeidsmarkt zetten een rem op de verdere ontwikkeling van bedrijven, clusters en sectoren. We gaan de strijd aan met de knelpuntberoepen door een beleid te voeren dat meer dan vandaag rekening houdt met de vraagzijde van de arbeidsmarkt en dat knelpunten omzet in kansen op de arbeidsmarkt.

Dit vernieuwde beleid vertrekt vanuit een voortdurende monitoring en opvolging van vereiste en beschikbare competenties. Een dynamische knelpuntberoepenlijst

moet de rekruteringsproblemen op de arbeidsmarkt beter in kaart brengen en voortdurend impulsen geven aan de dienstverlening, waarin competentiegericht matchen het sleutelbegrip is en blijft.

Ook in de toekomst blijven we vertrekken vanuit de beschikbare competenties van burgers enerzijds en de gevraagde competenties in vacatures anderzijds. Werkzoekenden zullen voor de start van de opleiding een betere screening ondergaan. We laten de competenties matchen door middel van verschillende vormen van praktijkgerichte opleiding en werkplekleren (in kader van het leren via werken).

Dit betekent onder meer dat we de dienstverlening (werkplekleren, IBO,...) sterker heroriënteren naar sectoren en beroepenclusters om de wendbaarheid in het opleidingsaanbod te vergroten en beter in te spelen op ontwikkelingen aan de vraagzijde.

Ten slotte zullen we alle arbeidsmarktactoren sensibiliseren en stimuleren om Competent als standaard te gebruiken, én samen met hen te onderzoeken hoe de competentietools verder in functie van de behoeften kunnen worden ontwikkeld, verfijnd en gedeeld. Ook werkgevers kunnen hun HR-beleid versterken met behulp van deze tools.

7.9. Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden

Om elk talent een kans te geven, pakken we discriminatie verder aan en bestrijden het met klemtoon via sensibilisering en preventie, en aan inbreuken geven we passend gevolg.

We moeten een breed scala van maatregelen en laagdrempelige acties ontwikkelen, waaronder informatiecampagnes, training en e-learning, waarmee we werkenden, werkzoekenden, werkgevers, arbeidsmarktintermediairs en inspecteurs de nodige kennis aanreiken rond rechten en plichten, de behandeling van klachten en de omgang met inbreuken. De initiatieven die de uitzendsector onderneemt in de strijd tegen de discriminaties zijn een goed voorbeeld. Zo onderneemt deze sector een zeer gerichte sensibilisering, onder meer via mystery-calling en opleidingen rond discriminatievoorkoming.

De belangrijkste manier om alle actoren te betrekken bij deze aanpak is via het Actieplan voor de Bestrijding van Arbeidsgerelateerde Discriminatie (ABAD), dat we blijven actualiseren overeenkomstig bovengenoemde strategische lijnen.

Zo wil ik op zoek gaan naar maatschappelijke synergiën, zowel binnen het domein Werk als met andere beleidsdomeinen en -niveaus. De mogelijkheden om de strijd tegen discriminatie op Vlaams niveau alleen te voeren zijn namelijk staatskundig beperkt.

We engageren ons om mee te werken aan een binnen de Vlaamse Regering afgestemd gelijke kansenbeleid.

7.10. Lokale partnerschappen aanscherpen

We zetten volop in op het uitbouwen en intensifiëren van excellente partnerschappen, waarbij zowel publieke en private actoren elkaar kunnen complementeren en versterken.

Samen met de bevoegde ministers en de grote steden bekijken we hoe en op welke terreinen de bestaande lokale samenwerking tussen VDAB, AOI, Stad, OCMW, Syntra Vlaanderen, onderwijs, agentschappen Inburgering en Integratie verder

uitgediept kan worden tot een volwaardige co-regie / coproductie op het vlak van programma ontwikkeling en uitvoering.

Hierbij kunnen de steden eigen accenten leggen, bijvoorbeeld wat betreft het voorkomen en remediëren van de ongekwalificeerde uitstroom, het realiseren van een aanbod op maat voor jonge werkzoekenden en een systeem van tijdelijke werkervaring voor langdurig werkzoekenden. VDAB en OCMW's maken werk van structurele samenwerkingsverbanden die aangevuld kunnen worden met andere actoren in functie van de lokale situatie.

8. Activeren van ondernemingspotentieel bij leerlingen, studenten en werkzoekenden

Ondernemen is een kwestie van cultuur. We ondersteunen die cultuur en stimuleren een grotere waardering voor ondernemingszin en ondernemerschap. Elke leerling of student is een potentiële ondernemer. Samen met de minister voor Onderwijs bekijken we hoe we ondernemingszin en ondernemerschap kunnen stimuleren met een leerlijn van kleuter- tot hoger onderwijs en door partners van de school in de klas te halen om ondernemerschap te bevorderen. We maken hierover sluitende afspraken in de eindtermen. Ondernemingszin en ondernemerschap zien we hierbij zowel als mogelijke beroepskeuze maar eveneens als een eigen persoonlijke ontwikkeling van de leerling.

Ook voor werkzoekenden moet ondernemerschap een voor de hand liggende en aantrekkelijke optie worden. We vragen de VDAB om werkzoekenden warm te maken om zelf te ondernemen. We moeten werkzoekenden systematisch inzicht geven in de vele mogelijkheden van ondernemerschap en hen doorverwijzen naar de kanalen die ondersteuning bieden bij de opstart van een zelfstandige activiteit. We rollen het 'recht op een ondernemingsplan' uit via de startersinitiatieven van het AOI.

Om studenten te laten kennismaken met de uitdagende omgeving die het bedrijfsleven biedt, onderzoeken we of er nood is aan bijkomende instrumenten om voldoende plaatsen te creëren voor een ruime toepassing van stages.

9. Activeren van het groeipotentieel bij ondernemingen

We nemen maatregelen om de talent- en competentieontwikkeling van (potentiële) ondernemers in de volledige levensloopbaan van de ondernemer te stimuleren. Geïnteresseerden, zowel werkzoekenden, werkenden als actieve ondernemers werken hun hele loopbaan aan de verdere ontwikkeling en versterking van hun competenties op het vlak van ondernemerschap.

Gericht op de vastgestelde noden werken we aan een beleidsdomein overschrijdend begeleidingsaanbod voor de diverse levensfasen van de onderneming, met behulp van laagdrempelige, flexibele instrumenten die voldoende maatwerk toelaten. We zetten ook verder in op de professionalisering van kmo's. Via netwerken van ondernemers of peterschapsprojecten kunnen ze delen in de kennis en ervaringen van collega's.

We willen in dit kader ondernemingen ook aanmoedigen om verdere stappen te zetten op weg naar een strategisch HR- en organisatiebeleid.

Activeren van groeipotentieel betekent ook de Vlaamse familiebedrijven begeleiden in de fase van opvolging of overdracht naar de volgende generatie. Belangrijk hierbij is de bestaande producten zoals de Winwin-lening en de Groeimezzanine via een doorgedreven communicatie beter te laten doorstromen naar de

ondernemers. Tevens onderzoeken we een ruimere toepassing van de win-winlening zowel qua bedragen, intresten en investeringsvormen (naast leningen ook participaties). Zo voorzien we in een aansluiting van de win-winlening op crowdfunding, voor projecten met een duidelijke economische meerwaarde.

Daarnaast blijft ook de nood aan een beleid gericht op ondersteuning van bedrijven die in moeilijkheden dreigen te komen. We willen armoede bij zelfstandige ondernemers tegengaan en zorgen voor opvang en begeleiding van gefailleerden. Falen mag geen stigma zijn. We werken hier verder samen met onder andere de organisaties Tussenstap en EFREM die we stimuleren tot een fusie. Om te vermijden dat ondernemingen in moeilijkheden komen door de gevolgen van openbare werken wordt werk gemaakt van één geïntegreerde steunmaatregel Hinder Openbare werken, waarbij de sluitingsverplichting komt te vervallen.

Tevens ondersteunen we in afstemming met FIT de internationale doorgroei met de Gazellesprong die we optimaliseren, aanwervingspremies en onderzoeken we een beurssysteem voor internationale stages.

10. Activeren van het innovatiepotentieel bij kmo's en grote ondernemingen

Deze legislatuur willen we kmo's veel meer in contact brengen met innovatie. Er bestaat immers nog een grote groep kmo's en niet O&O-intensieve grote ondernemingen in Vlaanderen, die nog een belangrijke stap voorwaarts kunnen zetten op vlak van innovatiematuriteit. We willen deze ondernemingen meer innovatiegericht maken, hen in contact brengen met innovatie binnen en buiten hun sector en hun innovatiecapaciteit vergroten.

We voorzien daarbij gericht instrumenten voor innovatieve starters, innovatieve ondernemingen en innovatievolgers. De innovatieve starters moeten wij bijstaan om vanuit hun innovatief idee een business uit te bouwen. Innovatieve kmo's nemen we mee in de samenwerking met andere ondernemingen en kennispartners via innovatie clusters, wat spillover effecten naar kmo's moet bevorderen. Niet O&O-intensieve grote ondernemingen zetten we aan om via een individueel ondernemingsproject zelf innovatietrajecten uit te voeren. We besteden hierbij ook aandacht aan de rol van werknemers in het innovatieproces en de kansen van 'employee driven innovation'.

In de praktijk bestaat er een grote groep van Vlaamse kmo's die innovaties pas implementeren als ze hun merites bewezen hebben. In vele gevallen zijn deze innovatievolgers niet de op de hoogte van vernieuwde technologieën en/of andere innovaties. Om de concurrentiepositie van het Vlaams economisch weefsel te versterken is het van groot belang dat we deze ondernemingen ook aanzetten om oog te hebben voor nieuwe ontwikkelingen, en om innovatieve toepassingen te implementeren. Hiertoe zetten we in op kennisdiffusie, onder andere via de LED's bij hogeschole, die we afstemmen op de VIS-projecten van het IWT.

We zorgen ook voor een strategische innovatiesteun ter ondersteuning van de focusstrategie van FIT om gericht buitenlandse investeringen aan te trekken. Dit instrument moet kaderen in het aanbod aan vernieuwde instrumenten, zodat FIT aan potentieel geïnteresseerde buitenlandse bedrijven een attractief aanbod kan formuleren.

11. Innovatieondersteunend aankopen bij de overheid

Het stimuleren van innovatie via bestellingen van de overheid blijft een potentieel belangrijk instrument in de mix van overheidsmaatregelen. De voorbije jaren werd ook op Europees niveau een belangrijke evolutie doorgemaakt en innovatie ondersteunend aankopen maakt in de toekomst deel uit van de instrumentenmix die door de Europese Commissie wordt gesteund.

Gegeven de duidelijke opportuniteiten voor de Vlaamse ondernemingen en rekening houdend met de ervaringen uit het verleden zullen we de opmaak van een ambitieus plan voor innovatief aankopen en aanbesteden mee ondersteunen. Dit plan moet de nadruk leggen op kansen voor kmo's en we bekijken of er minimumnormen mogelijk zijn voor bestedingen van beleidsdomeinen.

12. Ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel

De 6e staatshervorming heeft de bevoegdheid 'economische migratie' overgeheveld naar de gewesten. Rekening houdend met de specifieke Vlaamse arbeidsmarktbehoeften, tekenen we een eigen arbeidsmigratiebeleid uit, dat werkgevers toelaat om op een eenvoudige en klantvriendelijke manier de gezochte buitenlandse werknemers aan te werven. We voorzien hierbij een flexibele instroom van hooggeschoolde werknemers, alsook van middengeschoolden via een dynamische knelpuntberoepenlijst. Vooreerst moet echter prioritair worden ingezet op de activering van de aanwezige arbeidsreserve, alsook op een verdere verhoging van de interregionale mobiliteit met Brussel en Wallonië.

Zelfstandige ondernemers krijgen toegang op grond van specifieke innovatieve of economische meerwaarde.

Vlaanderen wil voor specifieke knelpuntvacatures hoog- en middengeschoolde arbeidskrachten aantrekken, en tegelijkertijd sociale dumping uitsluiten. Correcte arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden zijn absolute voorwaarden om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. Op basis van een risicoanalyse kunnen sommige categorieën of sectoren als meer of minder fraudegevoelig aangewezen worden. Het statuut van hoogst fraudegevoelige statuten, zoals au pair, worden aangepast.

Het nieuwe beleid wordt volgens de bepalingen van de Single Permit Richtlijn uitgevoerd in een transparant, eenvoudig en rechtszeker systeem. We houden de aflevering van de gecombineerde vergunning snel, eenvoudig en kosteloos.

Het handhavingsbeleid moet op verschillende fronten actief zijn. Om overtredingen en fraude te voorkomen zal binnen het domein WSE een scala aan handhavingsactiviteiten ingezet worden. Deze activiteiten worden ingekapseld binnen de fundamentele van een Vlaams toezicht- en handhavingsbeleid zoals vooropgesteld door het Vlaams regeerakkoord.

Naast een ex-post controle-optreden maken we verder werk van een preventief optreden. Op basis van vooraf bepaalde risicofactoren en het meten van de normnaleving sluiten we de inspectieketen door naast het overtredingsoogpunt eveneens het preventieve karakter van haar optreden in samenwerking met de beleidsactoren explicieter gestalte te geven.

Binnen deze context wordt niet zozeer gemikt op meer en nieuwe regels of instrumenten. Het gaat eerder om de keuze om de meest gepaste wijze van

optreden in te zetten met haar bestaande instrumenten met het oog op een groter correct normbereik en het realiseren van efficiëntiewinsten.

In de strijd tegen discriminatie in de arbeidsbemiddeling wordt er in overleg met de betrokken actoren, een preventief en sensibiliserend beleid toegepast en in geval van inbreuken een passend gevolg.

Voorlichting, samenwerking met andere toezicht-, handhavings-, en beleidsactoren en de informatieverstrekking over de handhavingswijze en -resultaten kan de effectiviteit van het inspectieoptreden enkel maar verhogen.

Philippe Muyters,
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

13. Bijlagen

BIJLAGE 1: CONCORDANTIETABEL BELEIDSNOTA-BEGROTING

Leeswijzer: via deze concordantietabel wordt de structuur van de beleidsnota WEWI gekoppeld aan de belangrijkste gerelateerde begrotingsartikels Werk, Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie en de via provisie vrijgemaakte middelen voor de uitvoering van het beleid.

<p>Investeren om potentieel te creëren</p>

1. In wendbare werknemers en ondernemingen

- **JB0-1JBG2AB-PR** – PROVISIES – BELEIDSKREDIETEN OVERGEDRAGEN BEVOEGDHEDEN I.K.V. DE 6DE STAATSHERVORMING (Deze provisie bevat de middelen "arbeidsmarkt" die overkomen in het kader van de zesde staats hervorming)
- **JB0-1JBG2ZZ-PR** – PROVISIES (Deze provisie bevat de restmiddelen uit eerdere werkgelegenheidsakkoorden)
- **JB0-1JEG2AY-IS** – INTERNE STROMEN – VDAB (Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het versterken van competenties, evenals beleidskredieten voor de opleidingscheques voor werknemers)
- **JB0-1JDG2AY-IS** – INTERNE STROMEN – VDAB (Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transities naar werk en het faciliteren van werk, evenals beleidskredieten voor de Vlaamse ondersteuningspremie VOP en de Loopbaancheques).
- **JB0-1JFG2AX-IS** – INTERNE STROMEN – SYNTRA (Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van SVL)
- **JB0-1JDG5AF-WT** – WERKING EN TOELAGEN – VLAAMSE COFINANCIERING IKV BEVORDEREN VAN TRANSITIE NAAR WERK EN FACILITEREN VAN WERK VIA HET EVA ESF-AGENTSCHAP
- **JB0-1JDG2AB-WT** – WERKING EN TOELAGEN – VERSTERKEN VAN PARTNERSCHAPPEN MET SECTOREN
- **JB0-1JDG2AE-WT** – WERKING EN TOELAGEN – WERKBAAR WERK (Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de aanmoedigingspremies)
- **JB0-1JDG2AG-WT** – WERKING EN TOELAGEN – LANDINGSBANEN IN HET KADER VAN WERKBAAR WERK (Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de landingsbanen in de social profit)
- **JB0-1JFG2AA-WT** – WERKING EN TOELAGEN – DUURZAAM HR BELEID IN BEDRIJVEN EN ORGANISATIES (Dit begrotingsartikel bevat de middelen inzake sociale promoties voor werknemers)
- **EB0-1EF-G-5-AY/IS** – INTERNE STROMEN – AGENTSCHAP VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE (dit begrotingsartikel omvat de toelage aan het IWT voor "steun aan projecten van bedrijven en samenwerkingsverbanden", "acties voor technologische innovatie", "projecten lichte structuren", E-media projecten, doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek en Baekelandmandaten")

- **EBO-1EG-G-2-AA/WT** – WERKING EN TOELAGEN – SENSIBILISERING EN SAMENLEVING (Op dit begrotingsartikel worden de subsidies aangerekend voor allerlei initiatieven met betrekking tot wetenschapspopularisering, Flanders DC, FTI, Expertisecellen, RVO Society)
- **ECO-1ECG5AY-IS** – INTERNE STROMEN – FONDS FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)
- **ECO/1EC-G-2-AA/WT** WERKING EN TOELAGEN (Dit begrotingsartikel bevat de ad nominitim subsidies van het Agentschap Ondernemen)
- **ECO/1EC-G-2-AI/WT** – WERKING EN TOELAGEN – ECONOMISCH OVERHEIDSINSTRUMENTARIUM

2. Investeren in excellente kennisbasis

- **JBO-1JDG2AA-WT** – WERKING EN TOELAGEN – FLANKERENDE EN ONDERSTEUNENDE MAATREGELEN IKV HET WERKBELEID (Dit berotingsartikel omvat onder meer de WSE-middelen in het kader van de brede onderzoeksprogrammatie: Steunpunt WSE, VIONA, ...)
- **EBO-1EC-G-2-AA/WT** – WERKING EN TOELAGEN – BELEIDSVOORBEREIDING (dit begrotingsartikel bevat de cofinanciering van het steunpunt STORE en kredieten voor evaluaties/studies ikv economie)
- **EBO-1EE-G-2-AA/WT** – WERKING EN TOELAGEN – ALGEMENE BELEIDSONDERSTEUNING (dit begrotingsartikel bevat de subsidie aan KMDA, Unesco Trustfund, Unicris, VLIZ en KVAB. Vanaf 2015 worden er voor VLIZ en KVAB aparte begrotingsartikelen voorzien met esr-aggregatie IS)
- **EBO-1EE-G-4-AA/WT** – WERKING EN TOELAGEN – ALGEMENE BELEIDSONDERSTEUNING (dit begrotingsartikel is het Fonds voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid: hierop kan aangerekend worden alle activiteiten die betrekking hebben op initiatieven ter bevordering van het wetenschappelijk onderzoek en informatie over dit onderzoek en het wetenschapsbeleid)
- **EBO-1EE-G-2-AB/WT** – WERKING EN TOELAGEN – POSTINITIEEL ONDERWIJS (dit begrotingsartikel omvat de subsidies aan de instellingen van postinitieel onderwijs: ITG, AMS, Orpheus-instituut en Vlerick)
- **EBO-1EE-G-2-AC/WT** – WERKING EN TOELAGEN – ONDERZOEK VIA UNIVERSITEITEN EN ASSOCIATIES (dit begrotingsartikel omvat de subsidies voor BOF en "Jonge Onderzoekers")
- **EBO-1EE-G-2-AD/WT** – WERKING EN TOELAGEN – FONDS VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK-VLAANDEREN (Op dit begrotingsartikel worden de subsidies voor het FWO aangerekend. Vanaf 2015 wordt dit een nieuw begrotingsartikel met esr-aggregatie IS)
- **EBO-1EE-G-2-AE/WT** - WERKING EN TOELAGEN – INDUSTRIEEL ONDERZOEK (dit begrotingsartikel omvat de subsidies aan de Interfacediensten en de Industriële Onderzoeksfondsen bij de universiteiten)
- **EBO-1EE-G-2-AF/WT** – WERKING EN TOELAGEN – INTERNATIONAAL BELEID (dit begrotingsartikel omvat de kosten subsidies van allerlei internationale samenwerkingsverbanden)

- **EB0-1EE-G-2-AG/WT** – WERKING EN TOELAGEN – BELEIDSVOORBEREIDING (dit begrotingsartikel omvat de basisfinanciering van de steunpunten, de subsidie aan ECOOM, financiering voor FRIS en voor initiatieven open access en open data, de verdere uitbouw van het Vlaams elektronisch netwerk)
- **EB0-1EE-G-2-AQ/IS** – INTERNE STROMEN – VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE (op dit begrotingsartikel wordt de subsidie voor het VLIZ aangerekend.)
- **EB0-1EE-G-2-AR/IS** – INTERNE STROMEN – KVAB (op dit begrotingsartikel wordt de subsidie voor de KVAB aangerekend).
- **EB0-1EE-G-2-AT/IS** – INTERNE STROMEN – FONDS VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (Op dit begrotingsartikel worden vanaf 2015 de subsidies voor het FWO aangerekend)
- **EB0-1EE-G-2-AU/IS** – INTERNE STROMEN – AGENTSCHAP PLANTENTUIN MEISE (dit begrotingsartikel omvat de toelage aan de Plantentuin)
- **EB0-1EE-G-2-AW/IS EN EB0-1EE-G-5-AW/IS** – INTERNE STROMEN – HERCULESSTICHTING (deze begrotingsartikel omvatten de beheersvergoeding en de middelen voor de investeringen in (middel)zware en bijzondere onderzoeksinfrastructuur.)
- **EB0-1EF-G-2-AB/WT** – WERKING EN TOELAGEN – STRATEGISCHE ONDERZOEKSCENTRA EN INNOVATIEPLATFORMEN (Op dit begrotingsartikel worden de subsidies aan de SOC's, met uitzondering van VITO, aangerekend. Vanaf BO 2015 wordt er een apart begrotingsartikel voor VIB voorzien).
- **EB0-1EF-G-2-AW/IS** – INTERNE STROMEN – VLAAMS INSTITUUT VOOR BIOTECHNOLOGIE (Op dit begrotingsartikel wordt vanaf 2015 de subsidie aan het VIB aangerekend)
- **EB0-1EE-G-5-AY/IS** – INTERNE STROMEN – AGENTSCHAP VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE (dit begrotingsartikel omvat de toelage aan het IWT voor de financiering van het TETRA-fonds; het Strategisch Basisonderzoek; het Toegepast Biomedisch Onderzoek en het Landbouwkundig Onderzoek)
- **EB0-1EE-G-2-AX/IS** – INTERNE STROMEN – VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK (VITO) (op dit begrotingsartikel wordt de toelage aan het VITO aangerekend)

3. Investeren in vereenvoudigde dienstverlening op maat

- **EC0-1ECG5AY-IS** – INTERNE STROMEN – FONDS FLANKEREND ECONO-MISCH BELEID (HERMESFONDS)
- **EB0-1EF-G-2-AY/IS** – INTERNE STROMEN – AGENTSCHAP VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE (op dit begrotingsartikel worden de werkingstoelage, de toelage voor de studie- en expertise-opdrachten ten behoeve van het VIN en de toelage voor de VCP-werking aangerekend)

4. Investeren in ruimte en infrastructuur om te ondernemen

- **EC0-1ECG5AY-IS** – INTERNE STROMEN – FONDS FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)

5. Waken over de concurrentiekracht van onze ondernemingen

- **EBO-1EF-G-5-AY/IS** – INTERNE STROMEN – AGENTSCHAP VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE (dit begrotingsartikel omvat de toelage aan het IWT voor "steun aan projecten van bedrijven en samenwerkingsverbanden", "acties voor technologische innovatie", "projecten lichte structuren", E-media projecten, doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek en Baekelandmandaten")
- **ECO-1ECG5AY-IS** – INTERNE STROMEN – FONDS FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)

6 Investeren in Europese, internationale en interregionale netwerken

- **ECO-1ECG5AY-IS** – INTERNE STROMEN – FONDS FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)
- **EBO-1EE-G-2-AF/WT** – WERKING EN TOELAGEN – INTERNATIONAAL BELEID (dit begrotingsartikel omvat de kosten subsidies van allerhande internationale samenwerkingsverbanden)
- **EBO-1EF-G-2-AY/IS** – INTERNE STROMEN – AGENTSCHAP VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE (op dit begrotingsartikel worden de werkingstoelage, de toelage voor de studie- en expertise-opdrachten ten behoeve van het VIN en de toelage voor de VCP-werking aangerekend)

<p>Activeren om potentieel te ontsluiten</p>

7. Activeren van talenten

- **JB0-1JBG2AB-PR** – PROVISIES – BELEIDSKREDIETEN OVERGEDRAGEN BEVOEGDHEDEN IN HET KADER VAN DE 6DE STAATSHERVORMING (Deze provisie bevat de middelen "arbeidsmarkt" die overkomen in het kader van de zesde staatshervorming)
- **JB0-1JBG2ZZ-PR** – PROVISIES (Deze provisie bevat de restmiddelen uit eerdere werkgelegenheidsakkoorden)
- **JB0-1JDG2AD-WT** – WERKING EN TOELAGEN – BESTRIJDEN VAN STRUCTURELE WERKLOOSHEID (Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de financiering van de GESCO's, DAC en werkervaring)
- **JB0-1JDG2AD-IS** – INTERNE STROMEN – BESTRIJDEN VAN STRUCTURELE WERKLOOSHEID (Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de financiering van de GESCO's Vlaamse overheid)
- **JB0-1JDG2AY-IS** – INTERNE STROMEN – VDAB (Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transitie naar werk en het faciliteren van werk, evenals beleidskredieten voor de Vlaamse ondersteuningspremie VOP en de Loopbaancheques).
- **JB0-1JDG5AY-IS** – INTERNE STROMEN – VDAB (kredietmachtiging voor de premie 50+ en de investeringen)

- **JBO-1JDG5AF-WT** – WERKING EN TOELAGEN – VLAAMSE COFINANCIERING IKV BEVORDEREN VAN TRANSITIE NAAR WERK EN FACILITEREN VAN WERK VIA HET EVA ESF-AGENTSCHAP

8. Activeren van ondernemingspotentieel bij leerlingen, studenten, werkzoekenden

- **JBO-1JFG2AX-IS** – INTERNE STROMEN – SYNTRA (Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van SVL)
- **EC0-1ECG5AY-IS** – INTERNE STROMEN – FONDS FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)
- **EC0/1EC-G-2-AA/WT** – WERKING EN TOELAGEN (Dit begrotingsartikel bevat de ad nominim subsidies van het Agentschap Ondernemen)

9. Activeren van het groeipotentieel bij ondernemingen

- **EC0-1ECG5AY-IS** – INTERNE STROMEN – FONDS FLANKEREND ECONOMISCH BELEID (HERMESFONDS)
- **EC0/1EC-G-2-AA/WT** – WERKING EN TOELAGEN – BELEIDSVOORBEREIDING (Dit begrotingsartikel bevat de ad nominim subsidies van het Agentschap Ondernemen)
- **JBO-1JDG2AC-WT** – WERKING EN TOELAGEN – DUURZAAM HR BELEID IN BEDRIJVEN EN ORGANISATIES (Dit begrotingsartikel omvat onder meer de middelen voor de diversiteitsplannen en structurele projecten in ondernemingen en organisaties in uitvoering van het loopbaan- en diversiteitsbeleid).

10. Activeren van het innovatiepotentieel bij kmo's en grote ondernemingen

- **EBO-1EF-G-5-AY/IS** – INTERNE STROMEN – AGENTSCHAP VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE (dit begrotingsartikel omvat de toelage aan het IWT voor "steun aan projecten van bedrijven en samenwerkingsverbanden", "acties voor technologische innovatie", "projecten lichte structuren", E-media projecten, doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek en Baekelandmandaten")

11. Innovatie-ondersteunend aankopen bij de overheid

- **EBO-1EF-G-5-AY/IS** - INTERNE STROMEN – AGENTSCHAP VOOR INNOVATIE DOOR WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE (dit begrotingsartikel omvat de toelage aan het IWT voor "steun aan projecten van bedrijven en samenwerkingsverbanden", "acties voor technologische innovatie", "projecten lichte structuren", E-media projecten, doctoraatsbeurzen voor strategisch basisonderzoek en Baekelandmandaten")

12. Ontginnen van buitenlands tewerkstellingspotentieel

- **JBO-1JDG2AY-IS** – INTERNE STROMEN – VDAB (Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transitie naar werk en het faciliteren van werk, evenals beleidskredieten voor de Vlaamse ondersteuningspremie VOP en de Loopbaancheques).

BIJLAGE 2: REGELGEVINGSAGENDA**Deel EWI**

Dit is een uittreksel uit de regelgevingsagenda met informatie aangevuld tot op 13/10/2014. Meer actuele en meer uitgebreide informatie over deze initiatieven kunt u te allen tijde raadplegen in de regelgevingsagenda op www.regelgevingsagenda.bestuurszaken.be

Decreet over het integraal handelsvestigingsbeleid

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
Ruimte om te ondernemen

Geïntegreerde maatregel Hinder Openbare Werken

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
Nog te bepalen

herziening BVR ondernemerschap

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
Nog te bepalen

Decreet betreffende de Brownfieldconvenanten

Status van het initiatief: Afgewerkt, maar mogelijkwijze aanpassingen nodig als gevolg van de beleidsevaluatie

Strategische doelstelling:
Ruimte om te ondernemen

Decreet ruimtelijke economie

Status van het initiatief: Afgewerkt, maar rechtzetting enkel materiële fouten nodig

Strategische doelstelling:
Ruimte om te ondernemen

Wijziging decreet Winwinlening

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
toegang tot investeringsmiddelen

wijziging Winwinleningbesluit

Gemeenschappelijke initiatief: Economisch Overheidsinstrumentarium

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
toegang tot investeringsmiddelen

regelgevingsagenda op www.regelgevingsagenda.bestuurszaken.be

Wijzigingsdecreet W&I-decreet

Gemeenschappelijke initiatief: Wetenschappelijk Onderzoek en Innovatie

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
Nog te bepalen

Besluit financiering door FWO

Gemeenschappelijke initiatief: Wetenschappelijk Onderzoek en Innovatie

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
Nog te bepalen

Wijzigingsbesluit herculesbesluit

Gemeenschappelijke initiatief: Wetenschappelijk Onderzoek en Innovatie

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
nog te bepalen

Besluit inzake financiering ESFRI deelname en deelname bedrijven in gesubsidieerde structuren

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
nog te bepalen

Wijziging van het besluit voor O&O-steun aan ondernemingen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
Investeren in een vereenvoudigde dienstverlening op maat

Deel Werk

Dit is een uittreksel uit de regelgevingsagenda met informatie aangevuld tot op 20/10/2014. Meer actuele en meer uitgebreide informatie over deze initiatieven kunt u te allen tijde raadplegen in de regelgevingsagenda op www.regelgevingsagenda.bestuurszaken.be

BVR tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van 18 juli 2008 betreffende de professionele integratie van personen met een arbeidshandicap

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: /

BVR tot wijziging van artikel 1, 3 en 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 april 2006 tot invoering van de tewerkstellingspremie

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR KB dienstencheques

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR RSZ vermindering werkgevers baggersector op zee

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

Decreet tot wijziging VDAB-decreet 7 mei 2004 in het kader van de staatshervorming

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: /

BVR wijziging van het VDAB-besluit van 5 juni 2009 in het kader van de staatshervorming

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: /

Decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht - wijzingen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR Loopbaanonderbreking- awap

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR tot wijziging van het BVR van 15 februari 2008 tot de erkenning van de gespecialiseerde diensten

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: /

BVR tot bepaling van migratie- loonplafond hoogopgeleiden

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

Decreet Single permit

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR – GESCO regularisatie

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR tot Omzetting richtlijn seizoenarbeid

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR tot bepaling van de werk en zorgtrajecten

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR betaald educatief verlof

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: varia

BVR richtlijn 2014/ICT

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR werkervaring

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR tot oprichting Vlaamse Erkeningscommissie Betaald Educatief Verlof

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

Decreet economische migratie

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR opleidingscheques

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

Decreet houdende sanctiekader economische migratie

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

Decreet voor opleidingsincentives

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

Decreet controle beroepskaarten

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR tot wijziging van het KB dienstencheques

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

BVR tot oprichting van de vlaamse adviesraad economische migratie

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling: nader te bepalen

colofon

Samenstelling: Kabinet van Philippe Muyters,
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Publicatiedatum: oktober 2014

Verantwoordelijke uitgever: afdeling Communicatie,
Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid